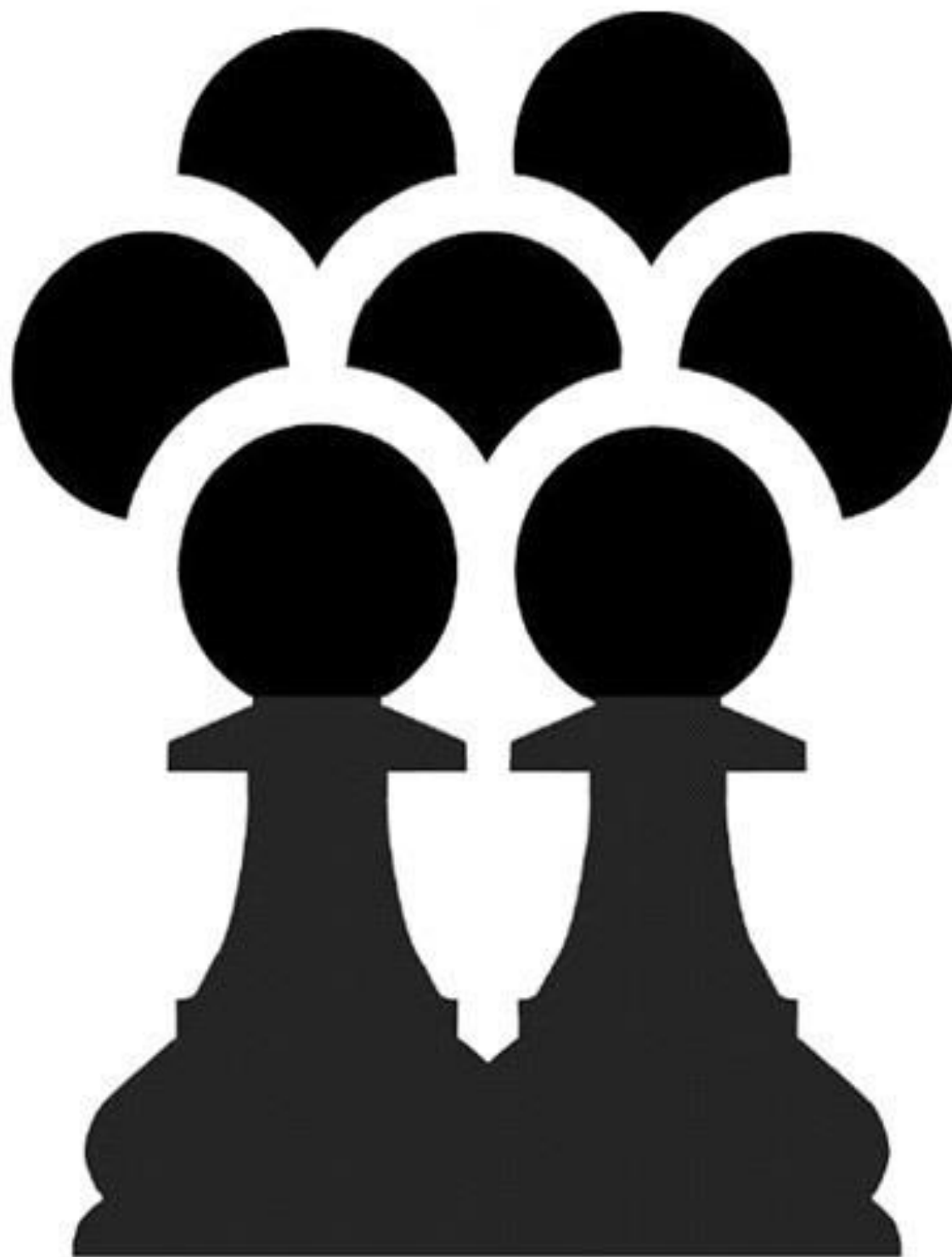

Clubblad van Schaakvereniging Promotie Zoetermeer

de Promoot

---

jaargang **73** | nummer **2** | december 2024

→ www.svpromotie.nl ←

DE PROMOOT

Clubblad van Schaakvereniging 'Promotie'

jaargang **73** | nummer **2** | december **2024**

Schaakvereniging 'Promotie' – opgericht 6 oktober 1952

Speelzaal: Buurthuis 't Span: Sullivanlijn 31, Zoetermeer (wijk 28, Noordhove)
 Website: **www.svpromotie.nl**
 Contributie: senioren (vanaf 20 jr): € 172,- / studenten: € 88,- / alleen extern: € 84,- /
 dubbelleden: € 110,-
 Donaties: minimaal € 25,00
 Bankrekening: NL79 INGB 0002 4053 62, t.n.v. Schaakvereniging Promotie, Zoetermeer

Ereleden: Gerhard Eggink, Hans Meijer, Manuel Nepveu, Gerard Swart, Jan Veldhuizen, Rob de Vries

bestuur	naam	adres	telefoon + e-mail
voorzitter	J. van den Berg (Jaap)	Wildenberg 18 2716 ND Zoetermeer	(079) 321 42 59 voorzitter.svpromotie@gmail.com
secretaris	S. Kooiman (Stephan)	Bonaire 22 2721 LJ Zoetermeer	(06) 34 16 79 10 secretaris.svpromotie@gmail.com
penningmeester	T.J.P. Morcus (Ton)	Azaleapark 15 2724 JA Zoetermeer	(06) 29 47 98 46 penningmeester.svpromotie@gmail.com
wedstrijdleader intern	M. Wichhart (Maarten)	Dongestraat 18 2652 DP Berkel en Rodenrijs	(06) 24 85 91 19 wl.intern.svpromotie@gmail.com
wedstrijdleader extern	M. Hettfleisch (Maurice)	Zijlstream 135 2353 NN Leiderdorp	(06) 13 18 31 03 wl.extern.svpromotie@gmail.com
algemeen adjunct	< vacature >		
voorzitter (a.i.) jeugdcommissie	M. Hettfleisch (Maurice)	Zijlstream 135 2353 NN Leiderdorp	(06) 13 18 31 03 jeugdleader.svpromotie@gmail.com

	naam	adres	telefoon + e-mail
redactie clubblad De Promoot	H.J. Alberts (Henk)	Trompstraat 98 2266 KL Leidschendam	(070) 320 64 29
	R. de Vries (Rob)	Comriekade 24 2481 AE Woubrugge	(0172) 58 73 35
webmaster svpromotie.nl	B. Albertus (Bram)	Balthasar v.d.Polweg 300 2628 AZ Delft	(06) 23 33 29 95 bram.albertus@hotmail.com
materiaal- commissaris	C. Schoon (Chris)	Alexander Dubčekplaats 32 2332 HX Leiden	(06) 23 07 66 17 ccschoon2010@kpnmail.nl

→ www.svpromotie.nl ←

Inhoud

Intro 1:	Redactioneel	<i>redactie</i>	blz. 2
Opgaven:	Kort maar krachtig [1]	<i>redactie</i>	2
Intro 2:	Van de voorzitter	<i>Jaap van den Berg</i>	3
Opgaven:	Kort maar krachtig [2]	<i>redactie</i>	3
Intern:	Torens en lopers	<i>Maarten Wichhart</i>	4
Intern:	Stand na de 11 ^e ronde (9 december 2024)	<i>Maarten Wichhart</i>	5
Extern:	Tussenbeschouwen met hindernissen	<i>Maurice Hettfleisch</i>	6
Extern:	Alle uitslagen en standen	<i>redactie</i>	7
Partijen:	Loper en 2 pionnen tegen een toren	<i>Bernard Bannink</i>	8
Toen en nu:	Vroeger was alles beter	<i>Ben Ahlers</i>	9
Mat in 2:	Dead Man Walking	<i>Hans Meijer</i>	11
Video's:	Instagram/YouTube en schaken?	<i>Rob de Vries</i>	12
Strips:	Valsspelen in Wijk aan Zee	<i>Henk Alberts</i>	14
Kerst:	Na schaakmat is er nóg een leven	<i>Chris Schoon</i>	15
Womischa:	Schaakwoensdag voor sado-masochisten	<i>Manuel Nepveu</i>	16
Eindspel:	Stap 5 next level	<i>Nico Peerdeman</i>	17
Opgaven:	Wit/zwart speelt en wint	<i>redactie</i>	21
Partijen:	Remises, remises, remises	<i>Han Baas</i>	22
Partij:	Zoek de fout!	<i>Rob de Vries</i>	23
Theater:	Shrek de Musical	<i>Henk Alberts</i>	24
Ru Ru:	Rudi's Rubriek	<i>Rudi Matai</i>	25
Tata:	Promotianen bij Tata 2025	<i>redactie</i>	27
Partijen:	NOAD	<i>Frans Martens</i>	28
Varia:	Welkom in de foute kerstschaaktruienwinkel	<i>Gerhard Eggink</i>	30
Puzzel:	Kerstpuzzel 2024	<i>Jan Blankespoor</i>	31
Beatles:	John en Yoko	<i>Hans Meijer</i>	34
Partij:	Onpartijdig genieten	<i>Manuel Nepveu</i>	35
Partij:	Herfst	<i>John Tan</i>	36
Oude doos:	Voetbal op grote hoogte	<i>Henk Alberts</i>	38
Oude doos:	Schaken op grote hoogte	<i>Henk Alberts</i>	38
Opgaven:	Oplossingen Instagram/YouTube-problemen	<i>Rob de Vries</i>	40
Opgaven:	Oplossingen overige problemen	<i>redactie</i>	41
Agenda:	Alle evenementen t/m april 2025	<i>bestuur</i>	42

Deze keer weer een dikke, goed gevulde Kerst-Promoot. Want kijkt u maar eens op de vorige pagina. Soms zetten wij wel eens een paar problemen ‘Kort maar krachtig’ onderaan de inhoudspagina, maar deze keer lukte het amper om de gehele inhoud op de pagina te krijgen.

Tevens is het een gevarieerde Kerst-Promoot geworden, met schaaktechnische zaken zoals partijen, opgaven, combinaties, eindspellen. Maar ook is er cultuur in de vorm van de Beatles en een Musical en is er aandacht voor kerst, onder andere middels een echt Kerstverhaal van Chris Schoon. En zelfs de sado-masochisten (uiteeraard weer door Manuel) worden niet vergeten.

En uiteraard – traditie moet er zijn – in deze Promoot de Kerstpuzzel van Jan Blankespoor. Dit jaar mag u onder de kerstboom in een Rebus-cryptogram 34 (vreemde?) vogels zien op te sporen.

*De redactie van de Promoot wenst u allen gezellige kerstdagen
en een voorspoedig 2025*

Kort maar krachtig [1]		oplossingen: → blz. 41
<p>[A] zwart aan zet ●</p>	<p>[B] wit aan zet ○</p>	<p>[C] wit aan zet ○</p>

Dit seizoen 24-25 verlopen de clubavonden anders dan de afgelopen jaren. Dat de avond al eerder dan het seniorenmoment begint zijn we al weer gewend. Wat is het fijn om binnen te komen in een zaal waar nog de nodige reuring is. Ouders staan te wachten op hun kinderen; die krijgen nog de laatste aanwijzingen van hun leraren in het bewandelen van hun stappen om beter te leren schaken. Mooi is dat er een instroom blijft van jeugd in de competitie. Een aantal heeft ook hun kans gegrepen om mee te doen aan de Schaak-Off en daarna aan het eerste van drie blokken rapidschaak. En hoewel nog bescheiden zien we daar ook Zoetermeerse schakers die vooral in rapidschaak geïnteresseerd zijn. Die zagen we ook in het eerste toernooi dat we dit najaar in samenwerking met de spellenwinkel Spel en Meer hebben georganiseerd. Ik schrijf eerste, want het smaakt naar meer. We hopen daar binnenkort afspraken over te maken met Spel en Meer. Daarnaast willen we ook een vervolg geven aan het schaken in het Stadshart. Afgelopen zomer hebben we dat twee keer gedaan. Aan de reacties hebben we gemerkt dat het aanslaat.

Ook de clubavonden waarop we de 'gewone' interne competitie spelen verlopen anders. Meer dan verwacht (?) kiezen spelers voor een sneller tempo. Blijkbaar zijn ook leden van Promotie niet ongevoelig voor deze trend die in de hele schaakwereld merkbaar is. We zijn ook lang niet de eerste club die deze veranderingen doorvoert. Zo hopen we als vereniging aantrekkelijker te worden voor Zoetermeerse schakers. Natuurlijk begrijpen we ook dat niet iedereen even enthousiast is over een ander tempo of meer rapidschaak. Toch doe ik een beroep om op iedereen om zijn bijdrage te leveren. Meedoen helpt al. Want een vollere zaal maakt ook een rapidavond aantrekkelijker voor iemand van buiten.

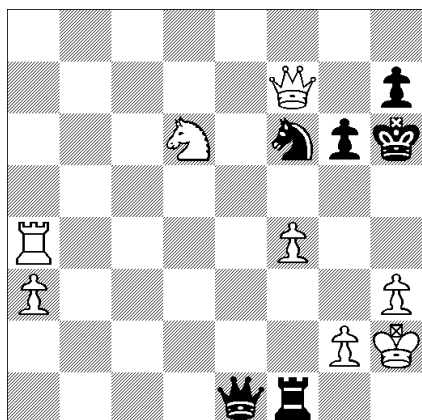
Tot slot, veranderingen komen er ook in het bestuur. Secretaris Stephan Kooiman en wedstrijdleader extern Maurice Hettfleisch gaan zoals bij de seizoensopening gemeld stoppen. Voor Stephan hebben we een vervanger gevonden. Gerhard Eggink is bereid als de ALV er in maart mee instemt het stokje over te nemen. Hopelijk vinden we snel iemand die de taak van Maurice wil overnemen. De vacature jeugd-leider staat ook nog open. Het is fijn dat zoveel leden actief zijn in de vereniging. Tegelijk is het ook nodig dat leden bestuurlijke verantwoordelijkheid nemen. Ik zeg dat niet zonder reden. Ook mijn termijn loopt af. Na zoveel jaar tijd voor opvolging. Maar als het lukt de overige vacatures te vervullen ben ik nog een jaar beschikbaar voor de continuïteit. Anders niet.

Rest mij jullie en jullie dierbaren goede Kerstdagen en een voorspoedig 2025 toe te wensen.

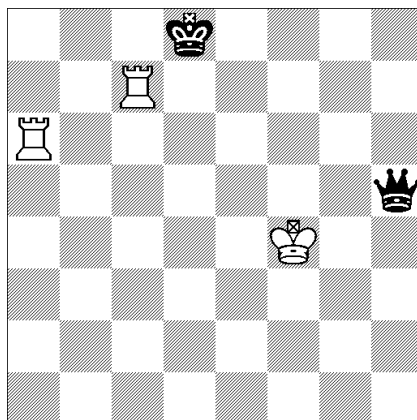
Kort maar krachtig [2]

oplossingen: → blz. 41

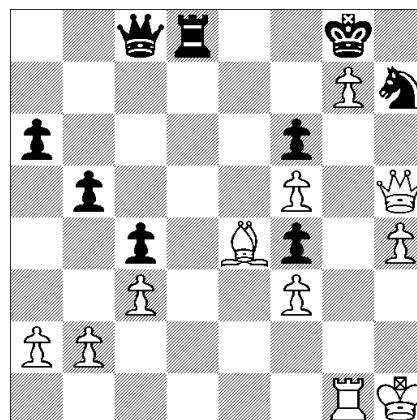
[D] wit aan zet ○

[E] wit aan zet ○

[F] wit aan zet ○

<i>intern</i>	Torens en lopers	Maarten Wichhart
---------------	-------------------------	-----------------------------

Het kerstnummer van de Promoot ligt alweer voor u op tafel. Het jaar is weer voorbij gevlogen. Hieronder geef ik een overzicht van de belangrijkste wapenfeiten.

De tweede periode van de interne competitie is alweer onderweg. Als u kijkt naar de stand op de volgende pagina, dan zien we de gebruikelijke namen aan kop. De competitie zou dit jaar zomaar weer kunnen uitdraaien op een tweestrijd tussen Ben en Bernard. Opvallend zijn de prestaties van Tim van der Helm. Hij speelt sinds dit jaar mee in de interne, promoveerde direct en startte in groep 1 met een overwinning op Bert Ouwens. Zijn TPR tot nu toe is 2055!

Ook hebben we de eerste cyclus rapidavonden achter de rug. Op avond 1 de Schaak-Off, en op de 2^e en 3^e avond een Zwitsers toernooi. Dit was het eerste kwalificatietoernooi voor de rapid tienkamp aan het eind van het seizoen. Geplaatst hiervoor zijn Han, Paul, Ronald, Maarten en Stephan. In maart krijgt iedereen nog een kans om zich bij dit vijftal aan te sluiten. Het is ook leuk om te zien dat Diego Bhoulan naar aanleiding van de rapidavonden heeft besloten lid te worden van de vereniging. Hij wil zich ook gaan bezighouden met klassiek schaak en zal vanaf nu ook meedraaien in de interne competitie. Diego, welkom!

Schaken is hard in ontwikkeling, partijen worden op topniveau bijna perfect gespeeld. Maar ik heb gevonden waar nog ruimte voor verbetering is. Ik dacht altijd dat paarden en dames de gevaarlijkste stukken van het bord zijn. Zeker in combinatie met elkaar niet te stoppen. Maar wil je echt meetellen in deze tijd, dan moet je goed zijn met torens en lopers. Dit kan ik bewijzen met twee voorbeelden.

Gisteren was het einde van de WK match tussen Ding Liren en Gukesh Dommaraju. Ding heeft de schaakwereld verrast door een sterk optreden in de match. Vooraf was de algemene verwachting dat Gukesh eenvoudig zou winnen, maar dat liep anders. Toegegeven, het was niet altijd even ambitieus wat Ding liet zien. Vooral in iets betere stellingen koos hij vaak voor een snelle remise, zonder zijn tegenstander als te zwaar op de proef te stellen. Maar wanneer de situatie erom vroeg was de verdediging rotsolid. Stand na 13 van de 14 partijen gelijk, en de laatste partij met wit alle kans om op zijn minst een tie-break af te dwingen. Maar... er kwam een eindspel met torens en lopers op het bord. Via de livestreams was te zien dat Ding al zenuwachtig op zijn stoel zat te draaien. En niet veel later ging hij in de fout. Gukesh kon alle stukken afruilen en hield een eenvoudig gewonnen pionneindspel over.

Eerder deze maand werd de Saint Louis Masters gespeeld. Onze trots Robby mocht het daar in de tweede ronde opnemen tegen Fabiano Caruana (2805), de nummer 2 van de wereld op de huidige ratinglijst. Een mooie uitdaging voor Robby, waarin hij knap partij wist te bieden. Hij had het lastig na de opening, maar bracht de stelling in het middenspel in balans. Caruana investeerde flink wat tijd om af te wikkelen naar een eindspel, waar hij Robby onder druk kon zetten. Velen van onze vereniging hebben jaren geleden al ondervonden dat Robby erg snel speelt en dat tijdnood op de loer ligt. Fabi weet dat nu ook! Maar u raadt het al, dit was een eindspel met torens en lopers en daar wist Caruana wel raad mee. Robby werd hier in een fout gedwongen en kwam in een matnet terecht.

Mijn tip voor deze donkere, koude, natte winter. Geef wat aandacht aan het schaakspel. Als je besluit met de stukken te praten, maak dan wat tijd vrij voor de torens en de lopers. Ze zullen u terug betalen!

intern	Stand na de 11^e ronde (periode 2, ronde 1, 9 december 2024)	Maarten Wichhart
---------------	--	-----------------------------

groep 1				
kl.	speler	punten	Elo	TPR
1	B. Bannink	159	2236	2410
2	B. Ahlers	150	2092	2218
3	M. Wichhart	138	1936	2226
4	S. de Swart	123	1995	2091
5	P. van der Werve	120	2062	2060
6	Tim van der Helm (j)	114	--	2055
7	J. Mostert	111	1894	2040
8	B. Albertus	111	2071	2018
9	J. Baas	108	1976	2029
10	S. Kooiman	108	1874	1990
11	H. Noordhoek	105	2001	1921
12	H. Ouwens	99	1956	1978
13	T. vd Nieuwendijk	96	1761	2061
14	J. Sibbing	96	1906	1954
15	N. Peerdeman	96	1944	1968
16	M. Hettfleisch	93	1891	1848
17	R. Minnema	93	1910	1911
18	D. Brinkman	92	1700	2130
19	J.W. Duijzer	90	2124	2525
20	M. Nepveu	84	1968	1720
21	O. van den Bout (j)	78	1749	1809
22	S. de Vries (j)	74	1741	1747

groep 2				
kl.	speler	punten	Elo	TPR
1	J. Veldhuizen	90	1767	1862
2	J. Tan	82	1858	1185
3	J. van den Berg	79	1848	1852
4	C. Remie	78	--	1733
5	J. Koster	78	1928	1845
6	T. Morcus	75	1906	1832
7	E. Guijt	72	1906	1958
8	D. Kanbier	69	1778	1643
9	Tom van der Helm	68	--	1689
10	G. Eggink	66	1886	1713
11	C. Veld	64	--	1840
12	P. Hijma	64	1650	1711
13	D. van Nies	62	1734	1457
14	J. Blankespoor	62	1922	1755
15	D. Ramadan	62	1819	1930
16	R. de Vries	60	1639	1507
17	R. Matai	56	1748	--
18	F. Martens	54	1715	1538
19	J. de Roo	52	1615	1410
20	H. Minnema	51	1815	1452
21	A. Veld (j)	50	1454	1699
22	C. Schoon	46	1603	1544
23	K. Breed	44	--	1560
24	J. Lipka	40	1656	--
25	D. Bhoelan	40	--	962
26	R. Jansen (j)	36	1533	--
27	D. Strikwerda	32	1200	1449
28	M. Engelsman	28	--	979

**Deze ranglijsten staan in volgorde
van TOTAAL aantal punten
(periode 1 + periode 2),
in tegenstelling tot die op de website**

30 december 2024 Oliebollentoernooi

De voorzitter:

*“Maarten organiseert het zelf,
dus komt allen!”*

<i>extern</i>	Tussenbeschouwen met hindernissen	<i>Maurice Hettfleisch</i>
---------------	--	----------------------------

Het is altijd lastig om halverwege het seizoen een beschouwing te geven. Scorebordjournalistiek aan de hand van de stand klinkt aantrekkelijk, maar die huidige stand na een wedstrijd of vier a vijf doet niet altijd recht aan de kansen op een goede eindklassering. Tel daarbij op dat dit stuk een dag voor een KNSB-speelronde en drie dagen voor een HSB-speelronde bij de redactie aangeleverd wordt, en je begrijpt dat het beschouwen van afgelopen vier maanden een hels karwei is.

Gelukkig deed de KNSB een duit in het zakje om de opgave makkelijker te maken. Deze zaterdag speelde het eerste tegen de Amsterdam Berserkers: bij het aantal matchpunten heb ik op dit moment al met potlood een cirkel opgeschreven. Ja, vorig jaar werd ervan gewonnen, maar dat was tegen een sterk gedevalueerd team. Dit jaar heb ik van tevoren geen aanvraag om vooruit te spelen ontvangen, dus ik ga ervan uit dat de basis speelt. Ik laat me graag verrassen.

Als je naar de overige wedstrijden kijkt, heeft het eerste het naar behoren gedaan in de degradatiestrijd: er zijn drie matchpunten binnen (of vijf dus; als dat het geval is, merk je dat aan een zeer jolige Henk N. komende maandagavonden). Een matchpuntje meer tegen Leiderdorp had de situatie iets comfortabeler gemaakt. Maar daarvoor lijken we toch vooral naar ondergetekende te moeten kijken.

Het tweede stond nog puntloos in de onderste regionen, maar heeft wel de vier teams gehad die bovenaan staan. Zaterdag was de eerste echte kans om punten te pakken: op dit moment staan de schakers te popelen om naar het strijdveld te gaan. Hetzelfde kan gezegd worden van het derde. Twee wedstrijden tegen veel te sterke teams, en een wedstrijd tegen een iets sterker team zijn achter de rug. De teams van gelijkere speelsterkte komen eraan. De drie bordpunten van eind november zijn in ieder geval veelbelovend.

Het eerste HSB-team doet het in de Hoofdklasse aardig. Wellicht was er tegen Rijswijk op iets meer gehoopt, maar de verschillen in de middelste regionen zijn zo klein, dat er alles kan gebeuren. Ook in de rest van het seizoen. De wedstrijd tegen Schaakmat Westland is er één voor hoop op een stunt.

Het Bierteam heeft het handhavingsgambiet (noodgedwongen) al moeten spelen: er is één wedstrijd verloren. Voor promotie lijkt dus wederom niet te hoeven gevreesd. Ik durf hier wel op in te zetten: dit wordt de klassieke eindpositie in de subtop.

Het derde HSB-team overtuigde tegen Botwinnik en liet tegen HSV wat kansjes liggen. Voor dit team, met veel spelers jonge spelers die ervaring opdoen, zijn dat prima resultaten. Ook het derde heeft voor publicatie van dit stuk een wedstrijd voor de boeg, en ook daar is het hopen op een stunt.

Het vierde is het seizoen duidelijk met een kickstart begonnen en heeft nog geen matchpunten verloren. Droomt Chris al van een balkonscène?

<i>extern</i>	Alle uitslagen + standen	<i>redactie</i>
---------------	---------------------------------	-----------------

team	klasse	wedstrijd	uitslag	match-punten	bord-punten	stand
K1	KNSB 2B	Rijswijk 1 – Promotie K1 Promotie K1 – Purmerend 1 Philidor Leiden 1 – Promotie K1 Promotie K1 – Leiderdorp 1 A'dam Berserkers 1 – Promotie K1	3½ - 4½ 2 - 6 6 - 2 4 - 4 5 - 3	3 (max. 10)	15½ (max. 40)	7 ^e (10 teams)
K2	KNSB 4E	HWP Haarlem 2 – Promotie K2 Promotie K2 – VAS 3 Philidor Leiden 2 – Promotie K2 Promotie K2 – RSR Ivoren Toren 2 Krimpen a/d IJssel 3 – Promotie K2	6½ - 1½ 1 - 7 6 - 2 2½ - 5½ 3½ - 4½	2 (max. 10)	11½ (max. 40)	6 ^e (9 teams)
K3	KNSB 6H	Promotie K3 – Rijswijk 2 DD 4 – Promotie K3 Promotie K3 – SHTV 4 Voorschoten 4 – Promotie K3	½ - 7½ 6½ - 1½ 3 - 5 3 - 5	2 (max. 8)	10 (max. 32)	6 ^e (8 teams)
H1	HSB Hfd	Scheve Toren 1 – Promotie H1 Promotie H1 – Rijswijk 1 DD 1 – Promotie H1 Promotie H1 – Schaakmat Westland 1	2½ - 5½ 3 - 5 6 - 2 16 dec.	2 (max. 6)	10½ (max. 24)	5 ^e (8 teams)
H2	HSB 1A	Rijswijk 2 – Promotie H2 Promotie H2 – SHTV 2 DD 3 – Promotie H2	2 - 6 3 - 5 3½ - 4½	4 (max. 6)	13½ (max. 24)	3 ^e (8 teams)
H3	HSB 1B	DD 2 – Promotie H3 Promotie H3 – Botwinnik 2 HSV 1 – Promotie H3 Promotie H3 – SHTV 1	7 - 1 5 - 3 4½ - 3½ 16 dec.	2 (max. 6)	9½ (max. 24)	5 ^e /6 ^e (8 teams)
H4	HSB 3	Promotie H4 – Voorburg 3 Lierse 2 – Promotie H4	4½ - 3½ 2 - 6	4 (max. 4)	10½ (max. 16)	4 ^e (*) (7 teams)
beker	KNSB	ronde 1: vrij ronde 2: DD – Promotie	----- 3½ - ½	uitgeschakeld naar kwartfinale		
	HSB	ronde 1: Promotie – Scheve Toren kwartfinale: SHTV – Promotie	2½ - 1½ 30 jan.			

(*) 1 wedstrijd minder gespeeld dan de koploper

Laatst had Jan Willem het op de website in een verslag over een computer en mijn persoontje die zouden doorspelen in deze stelling:

IK zou inderdaad verder spelen omdat zwart veel veiliger staat en met de twee pluspionnen langzaam voortgang kan maken. Stockfish 17 geeft zwart zelfs een voordeel van een kleine +4 wat praktisch gezien beslissend zou moeten zijn.

Twee jaar geleden had ik ook zo'n stelling met zwart tegen Frank Verkooijen van Rokado, minder goed dan die van Jan Willem slechts +1, maar ik won toch vrij eenvoudig. Ik weet nog dat Eelco na afloop zei dat een loper en twee pionnen veel beter zijn dan een toren.

37. gxf4+ gxf4+, 38. Kd2 Tf7, 39. Tg1 f3, 40. Te3+ Kf4, 41. h3 h5, 42. h4?! e5, 43. Td3 Lb7 0-1

Het helpt de loper-partij altijd als er wat extra materiaal op het bord staat.

In 2003 speelde ik met Henk in het toernooi van Bad Wiessee.

In ronde 6 speelde ik met wit tegen de Duitse IM Dieter Pirrot en hield deze stelling over. Potremise natuurlijk. De coördinatie tussen de witte stukken is niet goed. Na de deze partij werd ik trouwens behoorlijk onwel. Gelukkig ving Henk me goed op. Het werd dus wel remise.

Tenslotte een partij uit de KNSB tegen Simon Groot van AAS in 2022.

In deze gelijke stelling wist ik op miraculeuze wijze toch nog te winnen.

53. ...e5, 54. Th7 Lb6, 55. Tf7 Lc7, 56. Th7 Kb7, 57. Tf7 Kc6, 58. Th7 Ld6, 59. Kc3 e4, 60. Th5 e3 (zie volgende diagram)

61. Tf5?? (zowel Th4 als Th7 hadden de stelling in balans gehouden, andere zetten verliezen) **Lg3!** [61. ... Lg3, 62. Tf6+ Kd5, 63. Tf5+ Ke4, 64. Tf8 Le1+, 65. Kc2 e2, 66. Te8+ Kf3, 67. Tf8+ Kg2, 68. Te8 Kf1, 69. Te6 Lg3].

De zwarte pion is niet meer goed tegen te houden en wit gaf op.

Kijk er zijn ook andere voorbeelden zoals de laatste partij van Fischer tegen Spassky in 1972 waar de Toren superieur was. Maar ik hoop met deze voorbeelden aangeven te hebben dat er heel wat te halen valt met een loper en twee pionnen voor een toren.

Ik had in 2022 ook een partij in de KNSB tegen Sjoerd Plukkel van de Wijker Toren met deze spannende stelling.

Ik speelde hier Kxa5 waarna het remise was. De gedachte was d2 is goed onder controle; een vrijpion maken. Terwijl Txd2 wel had gewonnen. Niet eenvoudig maar wel te doen. Bijvoorbeeld:

1. Txd2 Ld8+, 2. Kc6 Lf6, 3. Td3 (om de Loper van c3 af te houden) Kb8, 4. Kb6 en wit wint a5 alsnog en de partij.

toen en nu	Vroeger was alles ~~beter~~ anders	Ben Ahlrs
-----------------------	--	----------------------

Dinsdag 19 november. Rob belt, en later ook Jaap. Onze wekelijkse schaaksoos gaat morgenmiddag niet door, omdat gastheer Theo een keertje verhinderd is. Het telefoontje zet me aan het denken. Wanneer mij, tot voor nog maar enkele jaren geleden, voorspeld zou zijn dat ik een dergelijk bericht zou krijgen en dat ik de afzegging ook nog jammer zou vinden, dan zou ik met ongeloof, misschien zelfs wel met hoongelach hebben gereageerd. Wat is er veranderd?

Ja, er is wel het een en ander veranderd in de wijze waarop ik me – om een hedendaags stijlbloempje te gebruiken – “tot het schaken verhoud”. Zo ben ik steeds meer afstand aan het nemen van het spelen in team-

competities. Vroeger zag ik uit naar externe wedstrijden, tegenwoordig kost het me moeite om me op te werken. Uit spelen in de HSB? Te veel gedoe, vaak oncomfortabele spelomstandigheden, erg laat weer thuis gevolgd door een onrustige nacht. Extern voor de KNSB? Jammer, als het mooi weer is, een hele middag in een zweterig zaaltje. Vooruit dan maar, dit seizoen nog.

Ander voorbeeld. Zenuwen en paniek achter het schaakbord. Levendig herinner ik me hoe mijn goede vriend Koos Zomer en ik daar als zogeheten veelbelovende jeugdspelers tegenover stonden. Geregeld waren we

’s middags te gast in het souterrain van mijn enige echte schaakleraar (en veel meer dan dat) Tjeerd Olthof in Emmen. Daar vluggerden we, bekeken gespeelde partijen en “bestudeerden” theorie, de Losbladige Schaakberichten bijvoorbeeld. Wij rookten daarbij blauwe en rode Bastos. Tjeerd nog zwaardere gifpillen, Black Beauty geheten.

Olthof was een sterke schaker die, ik meen in de hoofdklasse, enkele jaren voor VAS Amsterdam speelde. Ik genoot wanneer hij in een enkel geval, uitroepend “ik zie het niet meer, ik zie het niet meer”, een

partijtje verblunderde. Genieten, geen spoortje begrip, laat staan compassie. Dat nu is lang zo gebleven maar is de laatste tijd toch echt veranderd nu ik zelf, zorgwekkend meer dan me lief is aan de kwaal lijd. Het is zelfs zover gekomen dat ik zó kan meeleven met een tegenstander/slachtoffer dat ik het gevoel heb misbruik te maken van de situatie. Het behoeft geen betoog dat ook deze ontwikkeling niet bijdraagt aan de “noodzakelijke” killersmentaliteit.

Verder is me opgevallen dat ik tegenwoordig anders omga met mijn omvangrijke voorraad schaakboeken. In het verleden heb ik mijn bibliotheek eigenlijk uitsluitend gebruikt ten dienste van mijn spel in de praktijk. Veel, heel veel openingstheorie, daarnaast allerlei over midden- en eindspel en partijenverzamelingen, maar dit alles vooral bekeken vanuit de gedachte: wat kan ik er mee? Ook dat is tegenwoordig echt anders. Ik heb veel plezier in het lezen van biografieën van de groten uit het verleden, aan het bekijken van schaakstudies, ja zelfs een enkele maal aan de chaos van een compositie. Ik lees, en herlees, veel met andere ogen en ontdek veel waardevols volstrekt los van eventueel praktisch nut.

Ik vermoed dat deze ontwikkelingen eraan hebben bijgedragen dat ik onze woensdagsoos zo ben gaan waarderen. Mij bevalt vooral de ongedwongen manier waarop we lol beleven aan het spel “as such” en ook de bespreking van andere (al dan niet schaakgerelateerde) zaken is voor mij zeer de moeite waard. En dat, terwijl ik vroeger het verschijnsel sociëteit zou hebben afgedaan met zoiets als: dagbesteding voor oude mannetjes die niets nuttigers te doen hebben. Voor de jonge(re) lezers: een begrijpelijke, maar dus onjuiste gedachte. Jullie komen er ook nog wel achter...

Deze middagen hebben me ook de gelegenheid gegeven wat uitgebreider te kijken naar de aan onze club toevertrouwde collectie schaakboeken van onze betreurde collega en oud-voorzitter Bas van de Graaf. Daaruit blijkt zijn grote belangstelling, en liefde, voor het spel in al zijn facetten. En uiteraard: het geeft ook een inkijkje in zijn eigen schaakhistorie. Zo is daar het prachtige boek van Paul van der Sterren (*Zwart op Wit*) met name over de plaats die het spel inneemt in de loop van zijn leven. Fraaie biografieën over Euwe en Donner van Alexander Münninghoff: een mooi beeld van een roemrucht (ook schaak-)tijdperk. En van Timman/Pam: het matchboek Karpov-Kortsjnoi. Gestolde paranoia. Voor degenen die in bijna historisch werk zijn geïnteresseerd is er onder andere Aljechin-Euwe 1935, door beiden geanalyseerd (Sijthoff 1936) en *Zoals ik het zag*, de fraaiste partijen van de match dr. Euwe – dr. Aljechin, 3 oktober – 15 december 1935, door dr. S.G. Tartakower (met fotorapportage!). En, ongetwijfeld meer persoonlijk getint: *Geschrift Werk* van F.A. Spinhoven. Een selectie uit door J.J. van den Ende samengestelde schaakstudies (genummerd en gesigneerd) en de thriller van Dick Doeswijk met de intrigerende titel *Stikmat door 't Mallegat*.

Ik verwijs maar naar Bas' eigen verhaal over onder meer zijn Zeeuwse tijd in een vorige Promoot. Ik verwacht dat een en ander zijn weg zal vinden binnen onze vereniging en een goede herinnering met zich mee zal blijven dragen.

De lezer zal begrijpen dat deze “bijvangst” behoorlijk heeft bijgedragen aan mijn gemijmer over veranderingen.

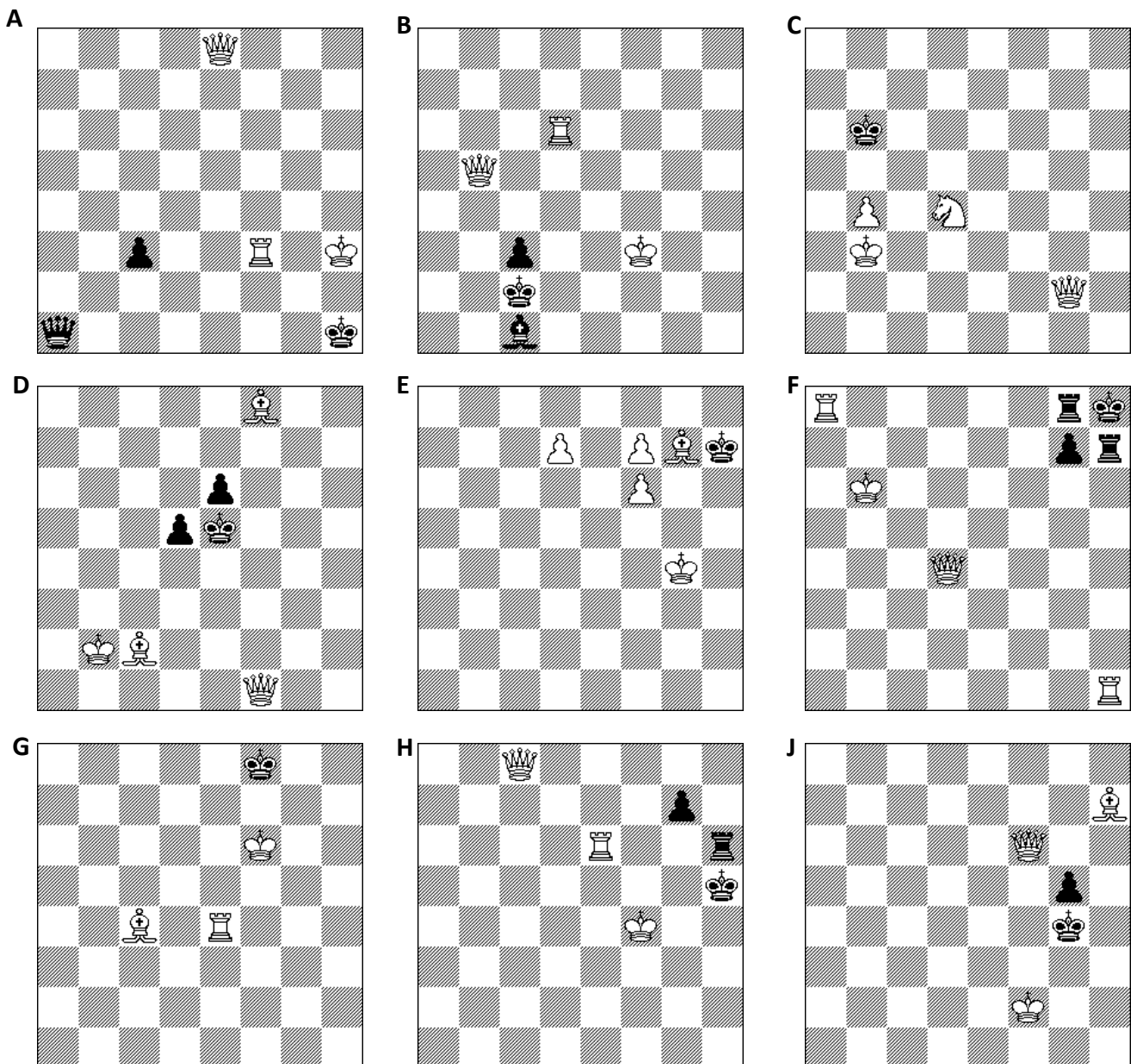
Ten slotte, voor diegene die zich afvraagt wat zo'n schaaksoos zoal kan veroorzaken: dit stukje zou er niet zijn als een zekere sooscollega (tevens redacteur) me niet had geprest eindelijk ook weer eens een bijdrage te leveren. Ik zeg dit ook om, in de beste Hollandse traditie, de verantwoordelijkheid ervoor zoveel als mogelijk uit te smeren.

En, helemaal ten slotte: schaakvrienden, let wel, u bent nog niet helemaal van me af. Wat blijft, ook op woensdag, is de fanatieke wil om te winnen.

□

De titel van dit artikel [‘Dead man walking’](#) (dode man die wandelt) heb ik ontleend aan de film met dezelfde naam uit 1995. Mocht je deze film nog niet gezien hebben dan kan ik je aanraden hem alsnog te bekijken. Het acteren van Sean Penn als de ter dood veroordeelde misdadiger en Susan Sarandon als de non die hem in de laatste dagen van zijn leven bijstaat is van grote klasse.

De problemen die je in dit artikel aantreft zijn mat in twee problemen die ik op YouTube aantrof in de rubriek Chess strategy. De zwarte koning is de ‘dead man walking’ die zijn lot niet ontloopt. De opdracht aan de lezer is de oplossingen van deze tweezetters te vinden (steeds voor wit).

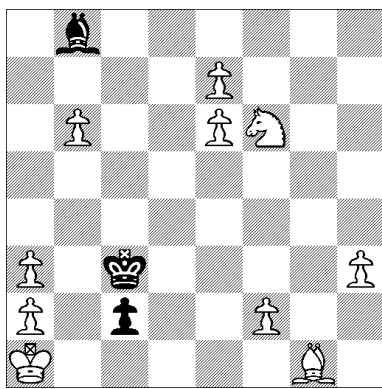

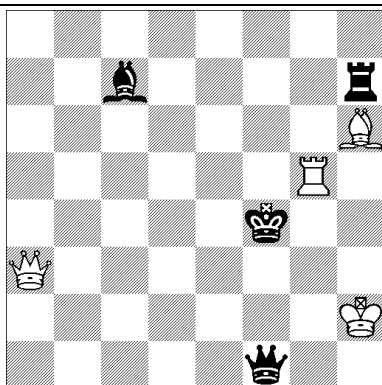
Oplossingen:

A: 1. Da8; B: 1. Td1; C: 1. Pd5; D: 1. Dc1; E: 1. Dc1; F: 1. d8P; G: 1. Dd1; H: 1. Ld3; I: 1. Tg6; J: 1. Dh8

Er zijn mensen die dagelijks “op Instagram zitten” (en dat medium liefkozend “Insta” noemen), maar er zijn er ook die dat (vrijwel) nooit doen. De eerste groep kent waarschijnlijk het fenomeen “reels”; dat zijn die al dan niet geestige filmpjes over allerlei onderwerpen, die zomaar op uw telefoon “langskomen”. Het algoritme dat bepaalt welke filmpjes u te zien krijgt houdt rekening met uw interesses; zo zijn er voor de voetballiefhebbers filmpjes over de mooiste doelpunten, de grootste keeperblunders, de fraaiste omhalen, de beste penalty's, de schitterendste goals-in-eigen-doel, et cetera. En als u een paar keer naar een schaakfilmpje hebt gekeken dan staat u te boek als schaker c.q. schaakliefhebber, en krijgt u er steeds meer te zien: mooie combinaties, grootmeesterlijke blunders, openingsvalletjes, bijzondere problemen, enz. enz. In een aantal gevallen wordt het onderhavige onderwerp door een (groot)meester uitgelegd. Ik laat er hier een paar zien, en voor degenen die dit zelf niet kunnen/willen/mogen/durven geef ik de link en ook nog een QR-code, allebei door iedereen te gebruiken. U kunt naar wens de QR-code scannen met de camera of de QR-scanner van uw telefoon, dan wel de link overnemen in uw internetbrowser; om fouten bij het overtypen van de link te voorkomen kunt u handig gebruik maken van de digitale versie van deze Promoot (te vinden op de Promotie-website): gewoon kopiëren en plakken! Voor wie daar allemaal geen zin in heeft staat de oplossing, gewoon in tekst, ook in deze Promoot → blz. 40.

De nummers 1, 2 en 6 worden gepresenteerd door de Indiase FM Gauri Shankar (nu wonend in Chicago), die een grote verzameling video's op Instagram heeft staan (en ook op YouTube, waar er ook nog veel meer te vinden zijn). Let op: behalve het geluid van uw telefoon of computer moet u ook het geluid van het filmpje zelf aanzetten (klik in de video op het luidsprekertje).

	<p>← ① Wit speelt en wint.</p>	 <p>bekijk de video via QR-code → of via deze link → www.instagram.com/reel/DBm-IX5x68n</p>
	<p>← ② Wit wint, ondanks de dreiging c1D#.</p> <p>Volgens de presentator is dit “een van de meest krankzinnige schaakproblemen aller tijden” (van Mark Liburkin, 1933).</p>	 <p>bekijk de video via QR-code → of via deze link → www.instagram.com/reel/C_UFrOJxh1- (let op de ‘-’ achteraan!)</p>

← **3** In deze stelling (zonder pionnen, en met veel penningen c.q. aftrekschaaks) dacht GM Magnus Carlsen met zwart te gaan winnen (Txh6+), toen hij verrast werd door welke zet van wit? Let in de video op de reactie van Carlsen! (*)

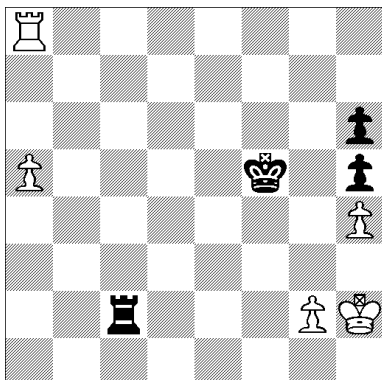
bekijk de video via QR-code →

of via deze link → www.instagram.com/reel/C63hNeHBAz1

Het is de Promoot-redactie niet bekend wie de tegenstander was, in welk toernooi het was (en met welk speeltempo), en vanaf welk veld de witte dame naar e3 ging (in dit diagram vanaf a3, maar dat is een gokje, op de video is het niet te zien; als het a3 was dan lijkt Da3-f8+ misschien een goede zet voor wit (lijkt de dame te winnen), maar dan volgt Kf4-e3+, en zwart wint, en zo iets geldt ook voor een aantal andere kandidaat-velden). Iemand die hier meer van weet?

(*) Vlak voor het ter perse gaan van deze Promoot ontdekte de redactie dat het filmpje met Carlsen dat bij deze zet te zien is ook een aantal andere "spectaculaire zetten" op Instagram begeleidt.

Het vermoeden lijkt dus gerechtvaardigd dat hier sprake is van nepnieuws; het filmpje zal wel niet bij deze zet horen.

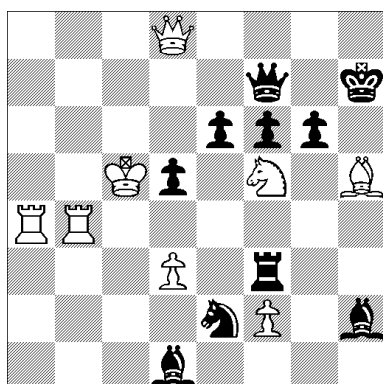

← **4** Wit speelt en wint.

bekijk de video via QR-code →

of via deze link → www.youtube.com/watch?v=dI27NLRTdsI

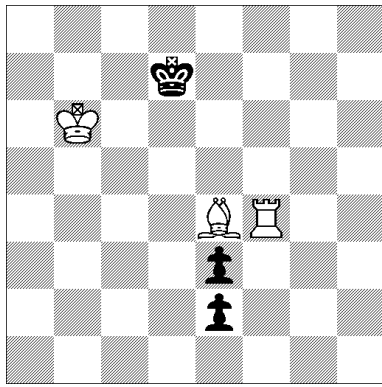
← **5** Wit offert 'enig materiaal' en wint.

bekijk de video via QR-code →

of via deze link → www.instagram.com/reel/DAZeT_4qSZE

← 6 Wit wint, ondanks de dreiging e1D.

bekijk de video via QR-code →

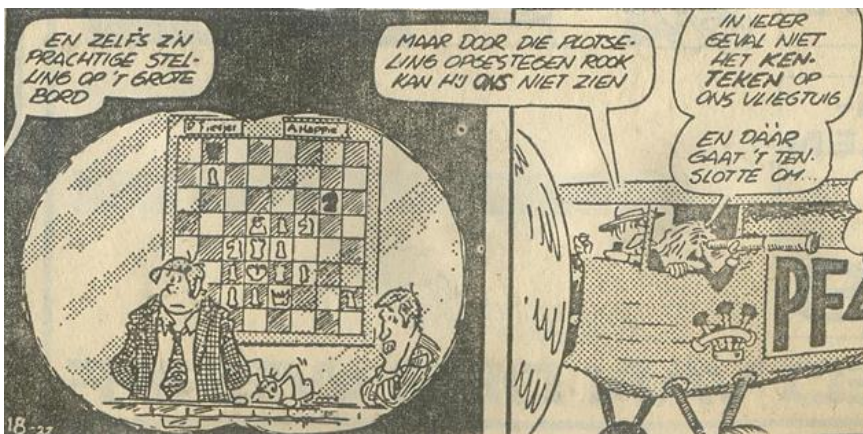
of via deze link → youtu.be/OauBpm4Rs9Q?si=e-9P9ZlrTQ22kYpF

strips	Valsspelen in Wijk aan Zee	Henk Alberts
---------------	-----------------------------------	---------------------

IN HET HOOG BOVENTOERNOOI

De laatste twee jaar worden wij tijdens het Tata schaaktoernooi geconfronteerd met zware controle tegen valsspelen. Vroeger, toen het toernooi nog het 'Hoog Bovoentoernooi' genoemd werd (en toen de GSM nog niet uitgevonden was) ging dat heel anders. We lezen daarover in de toenmalige dagstrip 'Appie Happie in het Hoog Bovoentoernooi.'

Het betreft hier een door de meeste mensen vergeten verhaal uit de rijke historie van Wijk aan Zee. In dat jaar was er naast de normale groepen een tweekamp tussen Appie Happie en Bobby Fiesjer. Fiesjer won de match doordat Appie Happie, één zet voordat hij mat kon geven (Pf4), door zijn vlag ging.

Maar achteraf bleek Appie geholpen te zijn – toen al – door een computer en bleken al zijn zetten middels een vliegtuigje te zijn doorgegeven.

Helaas is de dagstrip 'Appie Happie in het Hoog Bovoentoernooi' nooit in boekvorm uitgegeven. Het is wel jaren later, in 2012, met toestemming van de tekenaar Dick Bruynesteyn door de Motiefgroep Schaken in een Schaakkoerier uitgegeven. Dus als u komende maand weer door de Moriaan in Wijk aan Zee loopt en u zich (dreigt) te ergeren aan de controles, bedenk dan dat het nodig is. Want valsspelen is van alle tijden.

Kerst	Vrede op aarde	Chris Schoon
--------------	-----------------------	-------------------------

oftewel: na schaakmat is er nóg een leven

Disclaimer: De redactie vraagt mij niet aflatend om een verhaal. Ik reageer met: mag het een KERSTverhaal zijn dat niets met schaken van doen heeft". "Nou, dat mag, maar misschien kan je er een schaakdraai aan geven?". Natuurlijk kan ik dat. Een kolfje naar mijn hand.

Het is 24 december 1964, kerstavond. Normaal gesproken de avond met familiespelletjes, zoals schaken met vader. Met mijn 18 jaar kan ik nog veel van hem leren. Trouwens, nu met mijn 78 jaar ook nog. Maar, vanavond geen schaak. Ik had wat op mijn hals gehaald: het organiseren van een kerstnachtdienst. Maar wel een unieke, een dienst voor gereformeerden én hervormden. Dat was revolutionair in die tijd. Samenhouden? Geen denken aan! Daarom maakte ik er een oecumenische dienst van: de PKN (Protestantse Kerk in Nederland) avant la lettre zeg maar. Alleen de lutheranen had ik niet uitgenodigd omdat we nooit op hun kerkplein mochten voetballen.

Ik was mooi op tijd in de kerk aanwezig. Daar was de dominee ook al. Ik moest de man voor zijn preek betalen en daarom dacht ik dat hij als tegenprestatie mijn kerstboodschap zou kunnen uitdragen. Die was, niet revolutionair, *vrede op aarde*. En ook niet zo verwonderlijk aangezien de Amerikanen net hun eerste bommen op Noord Vietnam hadden gegooid. Er zouden nog duizenden volgen. Vrede ook omdat er tijdens een optreden van de Rolling Stones stoelen door het Kurhaus waren gevlogen. En de eerste gastarbeiders uit Turkije waren net binnen. Er zouden nog duizenden volgen. Maar de dominee wilde geen *vrede op aarde*. Een eigenzinnig typ. Hij kwam met zijn eigen verhaal zei hij, een metafoor: schaken is het leven in het klein, maar na schaakmat is er nóg een leven. Ja, je bent dominee of je bent net niet.

Inmiddels stroomde het kerkvolk binnen. De mannen in pak, de vrouwen in jurk. Zoals het hoort. Een vrouw droeg een wit-zwart geblokt jurkje. Het koor begon met *vrede op aarde*. Die had ik tenminste binnen.

De collecte was voor mij het belangrijkste van deze nachtdienst. Immers met deze hele onderneming had ik een behoorlijk financieel risico genomen. Niet alleen de dominee moest betaald worden, ook de koster, organist en trompettist.

Het collecteren ging gelukkig niet met de rondgang van een (zwart) zakje, zoals bij de gereformeerden het geval is (gewoonlijk dumpten ze al hun kleingeld en pepermunten er in), maar met de rondgang van een open, platte schaal. Dat scheelt toch al gauw een factor twee in de opbrengst. De rondgaande schalen met daarop vele opwaaiende geldbriefjes deden mijn hart sneller kloppen, sneller dan bij opwaaiende zomerjurken. Nee, ik zou niet met een schuld blijven zitten.

Het batig sado bedroeg 600 gulden. Wat te doen met al het geld. Goede Doelen waren er nauwelijks. Mies Bouwman met Open het dorp was al van de buis. De gulle kerkgangers zouden het Wereld Natuur Fonds zeker niet passend vinden. Achteraf maar gelukkig ook, want deze club zou jarenlang vele miljoenen Bernhard/Lockheed-guldens hebben gekregen. Nou, dan maar een oecumenische schaakvereniging oprichten?

Ik wist het niet. Dan is er nog altijd de getrouwe Nederlandse Middenstandbank. Als kind van een middenstander had je natuurlijk daar je spaarboekje. Het was verleidelijk al het geld op je eigen boekje te zetten, want er is ook nog zo iets als een calculerend moraal. Zeker nu de dominee na schaakmat een tweede leven in het vooruitzicht heeft gesteld.

Ik besloot dat het geld op een apart boekje moest. Ik naar de bank; het was niet druk. Twee employeés

zaten met elkaar te schaken. De oudste die de Nederlandse Middenstandbank zeker niet overleefd zal hebben, kwam sloffend naar de balie. “Ja, het geld kan op een apart boekje, maar ik moet wel jaarlijks langskomen om de rente bij te laten schrijven”.

Die rente heb ik nooit meer gezien. De kerstnachtdienst ook niet.

Het is 2008. Ik kreeg post van de ING. Een storting van 700 euro, ruim 1500 gulden. Afsluiting van mijn rekening bij de Nederlandse Middenstandbank.

Jeetje, Jezus is terug op aarde. Sprake is van een wonderbaarlijke vermenigvuldiging van gulden. En dat in het jaar van de Amerikaanse bankencrisis, het jaar van bankfaillissementen, het jaar van woekerrentes. Zo maar 700 euro.

Maar help. Wederom de vraag: wat te doen met het geld. Het geld terug geven aan de oorspronkelijke kerkgangers? Velen zijn inmiddels dood. Dan naar hun Zending? Nou, als er iets *géén vrede op aarde* heeft gebracht, is dat het wel.

Nu waren er inmiddels voldoende Goede Doelen. Duizenden, al dan niet met een keurmerk. Indachtig het gulle kerkvolkje uit 1964 heb ik het geld overgemaakt naar Amnesty International en Greenpeace. Fifty fifty. Beide gaan voor *vrede op aarde*.

<i>womi-scha</i>	Schaakwoensdag voor sado-masochisten	<i>Manuel Nepveu</i>
------------------	---	----------------------

Ik weet niet zeker of het bij alle clubleden bekend is, maar ook op woensdagmiddag kan er in 't Span worden geschaakt. En het kan niet alleen, het gebeurt ook. Na zo'n dik jaar heeft zich een vaste kern uitgekristalliseerd van lieden die (bijna) altijd komen. Als ze niet aan hun sleurhut moeten sleutelen. Of als ze niet die vermaledijde kleinkinderen moeten bezighouden. Nee, namen ga ik hier verder niet noemen – want weet moeder de vrouw wel dat ze in het geniep aan het schaken zijn? Pensionado's, maar ook lieden die in principe nog moeten werken voor de kost. Nou ja, lieden... dat is er maar eentje op dit moment. Ook ex-leden schuiven wel aan. Die namen deel ik hier heel inconsequent wel: denk aan ene Bob A. en ene Jan de R. en niet te vergeten, de man die maar heel kort de Nestor van de club was, Max T.

Theo schat in hoeveel schakers er komen : “Ik heb dit keer voor acht personen gedekt” is een gulden uitspraak van Mister Span, die borden en klokken klaarzet voor zijn woensdagse gasten. En hij heeft niet eens ongelijk, want er wordt geluncht (of misschien zelfs ontbeten) met bitterballen, vlammetjes, kaassoufflés. En er wordt gedronken. Sommigen weten de pilsjes, portjes, jenevertjes doorlopend te waarderen, hetgeen de schaakprestaties niet altoos ten goede komt. En ja, er zijn enkele onverlaten die na de zoveelste schaak-wanprestatie de speelzaal verlaten om buiten te gaan spelen met een totaal onverdiende sigaar.

Schaak-wanprestaties is eigenlijk een redelijk accurate omschrijving van wat zich op de borden afspeelt. Dat wordt sterk bevorderd door de omstandigheid dat er van alles gebeurt waar de FIDE geen goed woord voor over heeft. Er wordt luid gesproken, de prestaties van tegenstander of spelers aan een ander bord worden van beledigend commentaar voorzien, er wordt (uit)gelachen. Bij voorkeur worden grootheidswaanzinnige schimpscheuten ten gehore gebracht. Mocht er voor de zoveelste keer verloren worden door een zieke onoplettendheid, dan wordt somtijds door een enkeling verzekerd dat dit in een echte partij natuurlijk nooit zou gebeuren. Kortom, hier op de woensdagmiddag leert u die fatsoenlijke clubleden ook eens van een andere kant kennen. Een sadistische kant wellicht en zeker van een masochistische. Want wat er op de borden gebeurt is vaak te pijnlijk voor woorden.... Maar gezellig is het wel natuurlijk. Vind ik.

eindspel	Stap 5 next level	Nico Peerdeman
-----------------	--------------------------	-----------------------

Ook dit seizoen ben ik betrokken bij het lesgeven aan de jeugd. Was dat vorig seizoen nog stap 4 nu is dat stap 5. Mijn overwegingen om dit te doen hebben te maken met bijvoorbeeld de gedachte om iets voor de vereniging te doen. Daarnaast snijdt het mes ook aan meerdere kanten. Het lesgeven is niet alleen uitdagend voor de kinderen maar ook voor de lesgever! In dat opzicht zie ik het als een goede manier om mentaal jong te blijven. Het voorbereiden van de les, omgaan met de kinderen en de les zelf, vragen de nodige flexibiliteit en inventiviteit. Daardoor draagt het ook bij aan de eigen persoonlijke ontwikkeling.

Toevallig, of niet toevallig, was er op het werk een presentatie over nieuwsgierig leiderschap. Leiderschap in dit geval werd in een brede context geplaatst. Het kon om een team gaan, maar ook om een gezin of gewoon jezelf. Centraal stond de waarde van het nieuwsgierig zijn. Het brein beloont nieuwsgierigheid met dopamine. Het stofje dat voor geluk en voldoening zorgt.

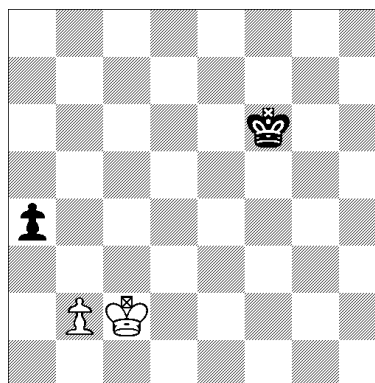
En dat is nog niet alles. Wetenschappers hebben aangetoond dat nieuwsgierigheid de hersenen scherp houdt en zorgt voor:

- Meer focus, betere concentratie
- Sneller leren, nieuwe ideeën worden beter onthouden
- Dieper begrip, kennis wordt echt opgenomen en ondersteunt het onderzoeken
- Meer motivatie, het verlangen om meer te willen

Dit is allemaal ontleend aan het boekje *Nieuwsgierig leiderschap* geschreven door Anna Willems. Dus als lesgeven vertaald wordt naar nieuwsgierig gedrag, dan zit het wel goed.

Bovenstaande is een inleiding naar het eigenlijke onderwerp van dit stukje. Bij het doorlopen van de opgaven uit het werkboek van stap 5 kwam ik deze → stelling tegen in het hoofdstuk *Pioneindspelen en sleutelvelden*.

Bij het naspelen van dit eindspel viel me al op dat, ondanks het geringe materiaal, dit best pittige kost is. Dat begint al met de eerste zet.

1.Kb1!

De eerste zet is al zeer subtiel. Als wit de kortste weg neemt door 1. Kc3 te spelen bereikt zwart remise met 1. ... a3! (Dit is steeds de zet waar zwart het van moet hebben). Na 2. bxa3 Ke7, 3. Kc4 Kd7 heeft wit niets aan zijn randpion. De poging 2. b4 leidt na 2. ... Ke6, 3. Kb3 Kd6, 4. Kxa3 Kc6, 5. Ka4 Kb6 ook tot een standaard remisestelling. Ook met het 'vernuftige' 2. b3 komt wit er niet omdat hij nu een omweg moet nemen om op a2 te komen. Zwart heeft daardoor voldoende tijd: 2. ... Ke6, 3. Kc2 Kd5, 4. Kb1 Kc5, 5. Ka2 Kb4 en wint zelfs de b-pion. De zet a3 is een belangrijk thema in deze stelling.

1. ... a3!

Dit is zwarts enige kans. Als hij afwacht en eerst een koningszet speelt, bijvoorbeeld 1. ... Ke5 volgt 2. Ka2. Nu helpt 2. ... a3 niet meer. Na 3. Kxa3 Kd5, 4. Kb4 heeft wit één van de drie sleutelvelden bereikt en wint. Daarom levert ook 2. ... Kd5 niets op. Na 3. Ka3 Kc5, 4. Kxa4 wint wit ook omdat a4 ook een sleutelveld is.

(Die sleutelvelden is al kost die zelfs nog een stap teruggaat: in Stap 4 wordt deze basis al gelegd en komt het daarna aan op herhaling).

2. b3!

Opnieuw een subtiele zet. De reden hiervoor zal snel blijken. De twee andere pionzetten leveren niets op: 2. bxa3 leidt direct tot een remise-eindspel, en 2. b4 Ke6, 3. Ka2 Kd6, 4. Kxa3 Kc6, 5. Ka4 Kb6 is eveneens remise.

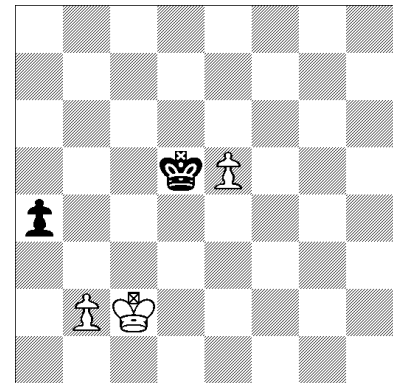
2 ... Ke6, 3. Ka2 Kd6, 4. Kxa3 Kc6, 5. Ka4! Kb6, 6. Kb4

En wit heeft het sleutelveld b4 bereikt. Daarom moest de pion naar b3 zodat de witte koningsroute precies vóór de pion zou eindigen. Je moet het maar zien.

Dit eindspel ben ik in diverse boeken tegengekomen. Euwe schrijft het in zijn *Het eindspel No 8 pionneneindspelen* uit 1950 toe aan F. Dedrle. Maar geeft geen jaartal. In *Pionneneindspelen* van I.L. Rabinowitsj (een vertaling van het in 1938 verschenen Russische boek *Endspielj* wordt ook F. Dedrle genoemd en het jaartal 1921. Een zeer oud eindspel dus. Daarmee is de koek nog niet op.

Een andere eindspeldeskundige bij uitstek Averbach, laat in zijn *Lehrbuch der Endspiele, Teil 1 Bauern-endspiele* een heel nieuw licht schijnen op de achtergrond van dit eindspel. In een voetnoot valt het volgende te lezen (vertaald vanuit het Duits):

“Als auteur van deze stelling wordt door velen ten onrechte F. Dedrle genoemd, die de stelling in een artikel uit het jaar 1921 zonder bronvermelding gebruikt. Echter in een praktische partij kwam deze stelling voor. →

Een zekere Dr. Kassidi toonde in het jaar 1884 (!) de weg naar de winst: 1.Kb1! (Dit slot is in hetzelfde jaar door de bekende studiecomponist B. Horwitz gebruikt die daarvoor inleidende zetten componeerde). De in de door Tattersal gepubliceerde versie onderscheidt zich alleen door het gereduceerde materiaal. I.M.”Schaaktechnisch gezien maakt het in deze stelling een groot verschil wie aan zet is. Wit wint inderdaad met 1. Kb1 maar als zwart aan zet is, is het remise na 1. ... Kxe5. De zwarte koning staat dan net dichtbij genoeg.

De initialen I.M. aan het eind staan voor de auteur I. Maiselis die, naar het zich laat aanzien, de volledige Duitse vertaling voor zijn rekening heeft genomen. Het Russische origineel is van Averbach zelf. Hij schreef wel een voorwoord maar Maiselis werd daarin niet genoemd. Opvallend feitje was nog wel dat het eindspelboek van I.L. Rabinowitsj de 2^e druk was. De eerste druk gaat terug naar 1927.

Ook wordt de naam Tattersall genoemd. Dit betreft Mr. C.E.C. Tattersall die in 1910 het boek *A thousand End-games* in 2 delen publiceerde. Toonaangevend in zijn soort destijds.

Het is me niet gelukt de studie van Horwitz uit 1884 terug te vinden.

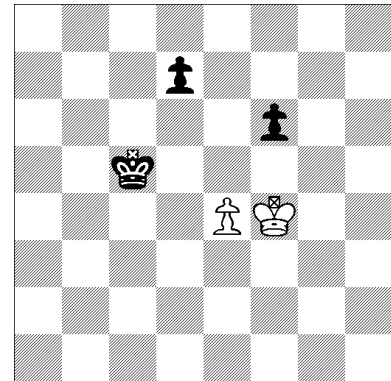
Van de eerdergenoemde componist F. Derdle heb ik nog geprobeerd iets meer informatie te verzamelen. Op 25 januari 2020 is op Chessbase.com een artikel over hem verschenen dat onderdeel vormt van een serie over het Tsjechische schaak. Frappant is wel dat het artikel begint met de studie van het eerste diagram. Teleurstellend genoeg is er in standaard encyclopedische werken als *The Oxford companion to chess* van Hooper en Whyld, of *The encyclopedia of chess* van Golombek helemaal niets over Derdle te vinden. Uit het artikel op Chessbase.com blijkt onder meer het volgende.

Frantisek Dardle (*13-10-1878 +28-5-1957). Hij was de jongere broer van de probleemcomponist Cyril Dardle (*5-7-1876 +24-1-1944). Hij heeft zes boeken geschreven, het merendeel in het Tsjechisch, die allemaal op het terrein liggen van de probleemcompositie of eindspelstudie. Ook was hij in de periode 1913-1922 probleemredacteur en van 1927-1934 eindspelredacteur van Tsjechoslowaakse schaaktijdschriften. Hij was werkzaam in het onderwijs.

Op de site ARVES Chess Endgamestudy Association wordt een deel van 260 studies van de hand van Dardle getoond. Er zijn veel technische eindspelstudies bekend, die ook van betekenis zijn geweest voor de theorie van het pionneindspel.

Een bijzonder voorbeeld is dit diagram. →
Zwart speelt en wint, wit speelt en maakt remise.

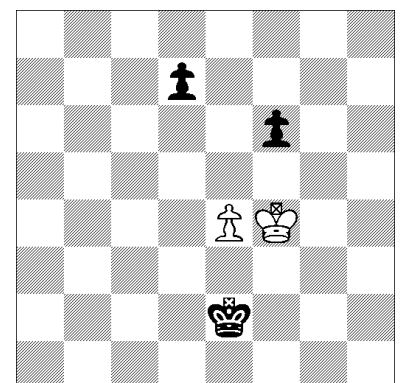
Dit eindspel werd gepubliceerd in *Kagan's Neueste Schachnachrichten* in 1922. Het heeft wel wat weg van een stelling die uit een 'gewone' partij kan ontstaan. Het bijzondere is dat de stelling zowel voor wit als zwart is op te lossen.

(a) Zwart speelt en wint.

Omdat zwart de tempozet d7-d6 nog achter de hand heeft, is het te verwachten dat hij dit eindspel kan winnen.

1. ... **Kc4!** Direct 1. ... Kd4?, 2. Kf5 is remise, zoals later nog zal blijken.
2. **Ke3** Wit houdt de zwarte koning zoveel mogelijk af
2. ... **d6** Het extra tempo voor zwart maakt het verschil
3. **Ke2 Kd4, 4. Kf3 Kd3, 5. Kf4 Ke2**

In deze stelling moet zwart veld e3 loslaten, waarna pion e4 en f6 van het bord verdwijnen. Zwart houdt een gewonnen eindspel over.

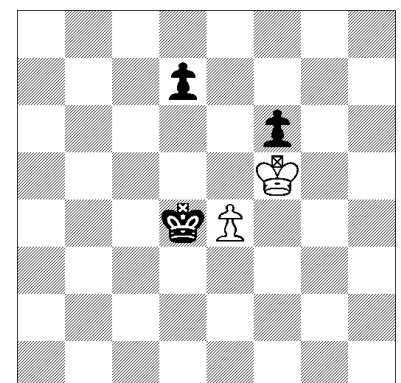

(b) Wit speelt en maakt remise.

Na 1. **Kg4 Kc4, 2. Kf4 Kd4, 3. Kf5** is de stelling ontstaan die ook met zwart aan zet (na 1. ... Kd4? i.p.v. 1. ... Kc4) had kunnen ontstaan.

Probleem voor zwart is nu dat op zetten als 3. ... Kd3 of Ke3, de zet 4. e5 direct remise maakt. De witte koning staat nu dichtbij genoeg en de zwarte juist te ver weg. Het gevolg is dat hij alleen nog zijn tempozet 3. ... **d6** in kan zetten.

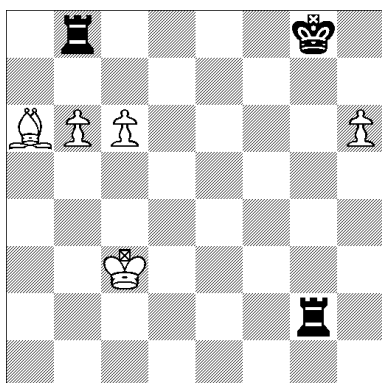
Het grote nadeel hiervan is dat met 4. **Kf4** wit de oppositie heeft (4. ... Kd3, 5. Kf3). De stelling is remise.

Van dit soort subtiele stellingen heeft F. Dedrle er meer in zijn repertoire. Het is dan ook niet verwonderlijk dat in allerlei eindspelboeken zijn stellingen voorkomen.

Om dit verhaal toch nog een soort 'frivole' afsluiting te geven, heb ik gekeken of Dedrle ook ander 'alternatief' werk heeft gemaakt.

Een leuk voorbeeld is de volgende stelling uit 1925, wit speelt en wint.

Een stelling met een heel andere materiaalverhouding. Maar uiteindelijk wel met een link naar het eindspel.

1. Lc4+ Kh8

Na 1. ... Kf8 heeft wit een gemakkelijke winst met hetzelfde idee als in het vervolg in een iets andere vorm.

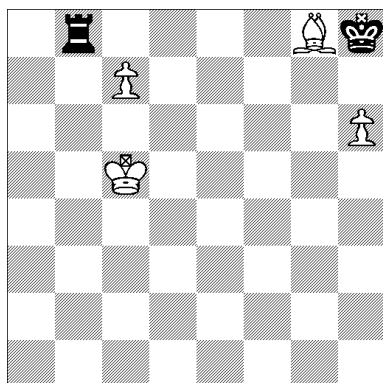
2.c7 Tg3+, 3. Kb4!

Onnauwkeurig is 3. Kd4 omdat schaakjes van opzij beginnend met 3. ... Tg4+ vervelend zijn. Wit kan dan nog wel naar terug naar c3. Maar 4. Kc5 (analoog aan later) is niet meer afdoende na: 4. ... Tg5+, 5. Ld5 Tc8, 6. Kd6 Tg7+, 7. Kd7 Txb6, 8. Kxc8 Txb6 en in deze stelling maakt zwart creatief remise door Kg7 en Th8.

3. ... Txb6+, 4.Kc5 Tg8!

Hier blijkt het idee achter Kh8, de toren kan nog tussengeplaatst worden met het oog op de volgende wending.

5. Lxg8 Tb8!

Nog een fraai intermezzo.

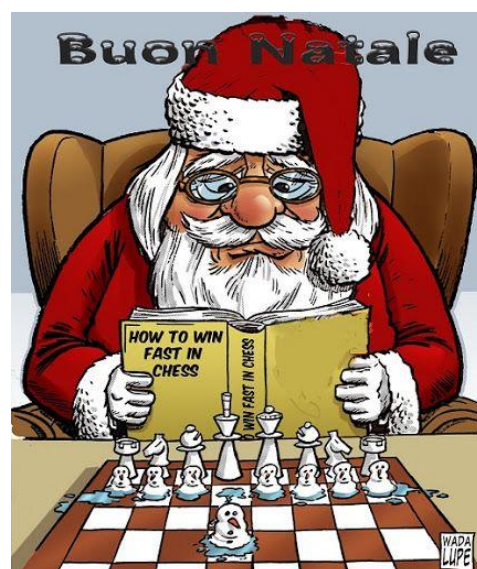
En zo is de slotstelling ontstaan die draait om een promotie en een patwending.

Er is maar één stuk dat voor promotie in aanmerking komt om ook nog een gewonnen eindspel over te houden.

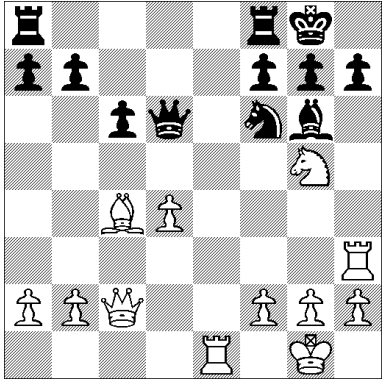
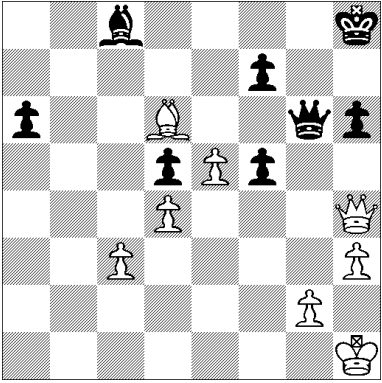
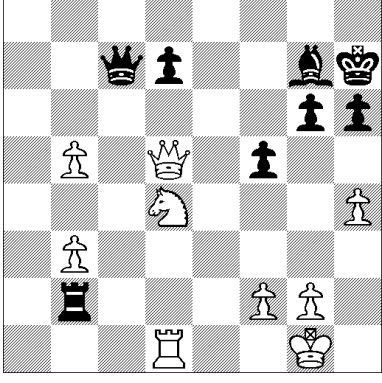
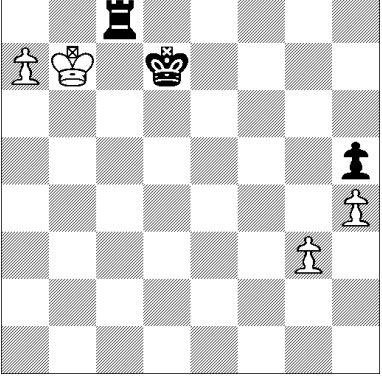
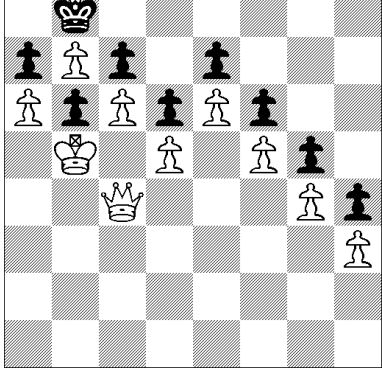
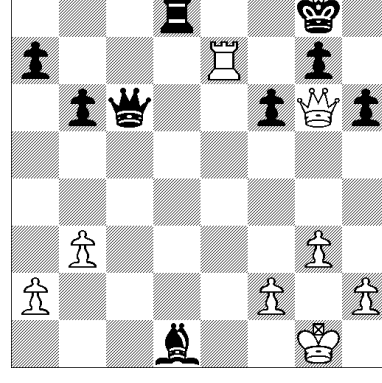
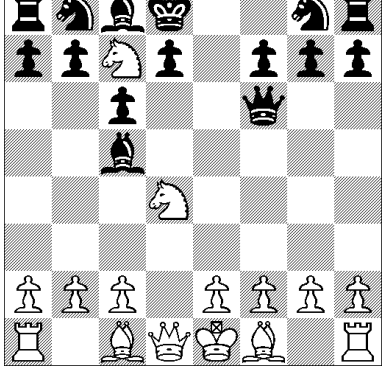
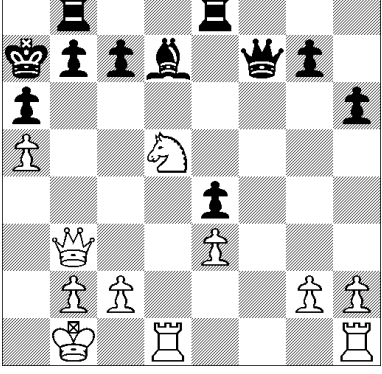
Tot slot nog een conclusie: mijn verwachting is dat nog meer eindspelstellingen uit Stap 5 te herleiden zijn naar composities van lang geleden. Het voorbeeld uit dit artikel is nog een best een pittige opgave, maar toch met een belangwekkende historie. Maar is ook voor de lesgever een leerzame ervaring.

Daarnaast is ook het goed denkbaar dat op mijn 'ontdekkingstochten' nieuwe ontdekkingen worden gedaan. Het zal nog blijken.

□

opgaven	Wit/zwart speelt en wint	redactie
---------	--------------------------	----------

 <p data-bbox="635 365 756 398"><u>stelling 1</u></p> <p data-bbox="646 443 745 517">wit aan zet</p> <p data-bbox="679 562 711 595">○</p>	 <p data-bbox="1273 365 1394 398"><u>stelling 2</u></p> <p data-bbox="1284 443 1383 517">wit aan zet</p> <p data-bbox="1318 562 1350 595">○</p>
 <p data-bbox="635 786 756 819"><u>stelling 3</u></p> <p data-bbox="646 864 745 938">zwart aan zet</p> <p data-bbox="679 983 711 1016">●</p>	 <p data-bbox="1273 786 1394 819"><u>stelling 4</u></p> <p data-bbox="1284 864 1383 938">zwart aan zet</p> <p data-bbox="1318 983 1350 1016">●</p>
 <p data-bbox="635 1162 756 1196"><u>stelling 5</u></p> <p data-bbox="646 1240 745 1314">wit aan zet</p> <p data-bbox="679 1359 711 1393">○</p> <p data-bbox="635 1393 756 1467"><i>pas op voor pat!</i></p>	 <p data-bbox="1273 1207 1394 1240"><u>stelling 6</u></p> <p data-bbox="1284 1285 1383 1359">zwart aan zet</p> <p data-bbox="1318 1404 1350 1438">●</p>
 <p data-bbox="635 1606 756 1639"><u>stelling 7</u></p> <p data-bbox="646 1684 745 1758">wit aan zet</p> <p data-bbox="679 1803 711 1836">○</p>	 <p data-bbox="1273 1606 1394 1639"><u>stelling 8</u></p> <p data-bbox="1284 1684 1383 1758">wit aan zet</p> <p data-bbox="1318 1803 1350 1836">○</p>

oplossingen: → blz. 41

partijen	Remises, remises, remises	Han Baas
-----------------	----------------------------------	-----------------

Een tijdje geleden verscheen er in ons clubblad een ranglijst met remisepercentages. Ik stond hoog genoteerd op deze lijst. Op zich niet fijn want niemand wil als een remise-schuiver te boek staan. Maar helaas, ook dit seizoen staan er weer veel remises op mijn naam. Echter de ene remise is de andere niet dus bij deze een drietal partijen uit de eerste periode die net zo goed in een overwinning van een van beide spelers had kunnen eindigen.

Partij 1

Een partij tegen Ben. Iets te passief gespeeld van mijn kant maar ik had geluk dat Ben op zet 23 dacht het meteen af te kunnen maken. Zijn aanval sloeg net niet door en ik kwam weg met een halfje. De eerlijkheid biedt te zeggen dat ik in deze partij geen kansen heb gehad op meer.

Ben Ahlers – Han Baas, 9-9-2024

1. d4 c6, 2. c4 d5, 3. cxd5 cxd5, 4. Lf4 Pc6, 5. e3 Pf6, 6. Pc3 e6, 7. Ld3 Ld6, 8. Lxd6 Dxd6, 9. f4 0-0, 10. Pf3 Ld7, 11. 0-0 Pe7, 12. De2 Lc6, 13. Pe5 Tac8, 14. Tac1 Tc7, 15. Tc2 Pg6, 16. Tfc1 Tfc8, 17. a3 Le8, 18. g4 a6, 19. g5 Pd7, 20. Kh1 Pdf8, 21. Tg1 Ld7, 22. Dg4 Pe7, 23. Lxh7+!

Deze zet (die ik gemist had) verdient een uitroepteken maar wint net niet. Zwart verdedigt zich nauwkeurig en wit is gedwongen om zetten te herhalen.

23. ... Pxd7, 24. Pxf7 Db6, 25. g6 Pf8, 26. Dh5 Pexg6, 27. Ph6+ Kh7, 28. Pf7+ Kg8 en na nog enkele zetten remise gegeven.

Mooie combo van Ben maar sloeg net niet door.

Partij 2

Een partij tegen Henk met wisselende kansen. De opening was vrij kalm maar in het middenspel ging de partij geleidelijk mijn kant op. Na een gemiste kans op zet 27 mocht ik uiteindelijk blij zijn met remise. De slotstelling was echter complex en moeilijk te beoordelen wie er op winst kon spelen.

Henk Noordhoek – Han Baas, 30-9-2024

1. Pf3 d5, 2. g3 Pf6, 3. Lg2 Lg4, 4. 0-0 Pd7, 5. d4 Lxf3, 6. Lxf3 e6, 7. c4 c6, 8. cxd5 exd5, 9. Pc3 Ld6, 10. a3 a5, 11. Te1 0-0, 12. Lg5 h6, 13. Lxf6 Pxf6, 14. Tb1 Te8, 15. Dd3 Dd7, 16. e3 Te7, 17. Tec1 Tae8, 18. Dd2 Df5, 19. Lg2 h5, 20. Dc2 Dg5, 21. h4 Dh6, 22. Df5 Ph7, 23. b4 axb4, 24. axb4 g6, 25. Dh3 g5, 26. hxg5 Pxd5, 27. Dh4 Te6?

Hier miste ik een grote kans. Txe3 zou goede winstkansen hebben gegeven. Ik zag de zet wel maar beoordeelde hem als niet goed genoeg.

28. b5 Le7, 29. Dh2 Tg6, 30. Kf1 Tf6, 31. bxc6 bxc6, 32. Pe2 Ta8, 33. Pf4 Ta2?

Na deze zet had ik misschien wel moeten verliezen, te beginnen met Tb8+. Gelukkig zag Henk het ook niet en ook deze partij eindigde in zetherhaling. 34. Ta1? Tb2, 35. Tb1 en remise gegeven. Deze partij had beide kanten op kunnen gaan.

Partij 3

Een partij tegen Paul. In de deze partij werd ik langzaam in het middenspel overspeeld door Paul, ofschoon ik wel wat kansen heb gehad op het evenwicht te bewaren. Met de overwinning voor het oprapen beging Paul een grote fout waarna ik (misschien) had moeten winnen. Maar ook ik liet het vervolgens liggen en in deze partij werd het punt weer gedeeld.

Paul v.d. Werve – Han Baas, 28-10-2024

1. e4 e5, 2. Pf3 Pc6, 3. Lb5 a6, 4. La4 Pf6, 5. 0-0 b5, 6. Lb3 Le7, 7. Te1 0-0, 8. d3 d6, 9. c3 Pa5, 10. Lc2 c5, 11. Pd2 Pc6, 12. Pf1 b4, 13. Pg3 Re8, 14. Pf5 Lxf5, 15. exf5 bxc3, 16. bxc3 Dc7, 17. Lg5 Pd5, 18. Lb3 Pf6? (Pxc3 was beter), 19. d4 h6, 20. Lxf6 Lxf6, 21. dxc5 dxc5, 22. Dd5 Pa5, 23. La4 Tad8, 24. De4 Te7, 25. Tad1 Txd1, 26. Txd1 Pb7, 27. g4 Db8, 28. Pd2 Pd6, 29. Tb1 Dc8, 30. Dd5 Pb5, 31. Lxb5 axb5, 32. Txb5 Td7, 33. Db3 Dc7, 34. Pe4 c4, 35. Da4 Kh7, 36. Tb4 Dd8, 37. Tb1 Dc7, 38. Da8 Td8, 39. Da6 Lh4, 40. f6??

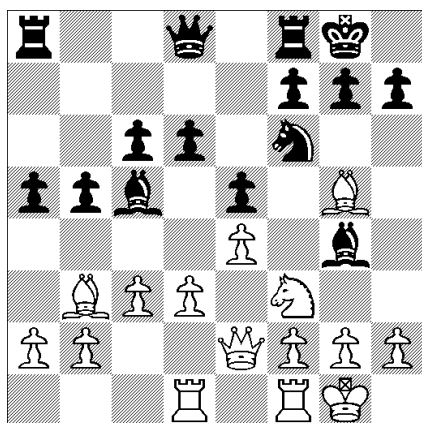
Na deze zet ben ik ineens helemaal terug in de partij.

40. ... Dd7, 41. h3? Dd3, 42. Te1 Dxh3, 43. Dxc4 Dxc4+.

Hierna volgden nog meerdere zetten maar die zijn niet meer genoteerd. In tijdnood eindigde ook dit in remise. Achteraf in de analyse bleek dat ik deze stelling had moeten winnen maar mede door tijdnood zag ik de winst niet.

Ook deze partij had beide kanten op kunnen gaan.

partij	Zoek de fout!	Rob de Vries
--------	---------------	--------------

In een recente externe partij (met H4 uit tegen Lierse 2, door ons met 6-2 gewonnen) had ik (met wit) na 12. ... a5 deze stelling. Ik had de toren van a1 naar d1 gespeeld om d3-d4 te kunnen doen, om dan met Td3 de dekking van het paard van de dame over te nemen, waarna de dame het paard zou kunnen loslaten en het paard eindelijk uit zijn penning zou zijn bevrijd.

Bij nadere beschouwing bleek **13. d4** bovendien een zeer goede zet te zijn. Als de zwarte loper wijkt (13. ... Lb6), dan volgt 14. dxe5, waarna het (eveneens gepende) paard valt. Zwart speelde dus **13. ... exd4**, waarna hij na **14. cxd4** hetzelfde probleem had, want na **14. ... Lb6**, **15. e5** kan het paard nog steeds niet weg, terwijl na 15. ... dxe5, 16. dxe5 ook nog de zwarte dame in staat, zodat ook dan het paard valt.

Zwart speelde nog **15. ... Lxf3**, **16. Dxf3 dxe5**, **17. dxe5 Ld4**, en verloor toen inderdaad het paard door **18. exf6**, waarna hij na **18. ... gxf6?** ook nog heel snel de partij verloor: **19. Lh6 Te8**, **20. Dg4+ Kh8**, **21. Dg7#** (andere voortzettingen dan 18. ... gxf6 waren overigens ook verliezend, zij het iets minder snel). Echter, de vraag is: waar zit de fout in bovenstaande redenering? Had zwart het ergens beter kunnen doen, en misschien zijn paard kunnen redden?

Deze regels staan niet voor niets onderaan de bladzijde: zoals het een cliffhanger betaamt kunt u pas op de volgende pagina het antwoord lezen. Maar dat heeft u dan natuurlijk zelf al gevonden? Hoewel, toen ik dit aan enkele sterke(re) clubgenoten liet zien zagen zij het ook niet onmiddellijk!

De clou is dat de witte dame op e2 ongedekt staat. Na 15. e5 had zwart 15. ... De8 kunnen spelen, waarna beide penningen (van paard en pion) opgeheven zijn, maar daarentegen nu juist de witte pion op e5 gepend staat en wit het paard dus niet kan slaan. Als wit nu eerst zijn dame uit de penning haalt (bijv. 16. Dd3 of 16. De3), dan kan zwart zijn paard redden door het weg te spelen (bijv. 16. ... Pd5). En ook in de variant 15. e5 dxe5, 16. dxe5 redt zwart met de zet 16. ... De8 zijn paard. In al deze gevallen blijft wit wel beter staan, variërend van +1.1 tot +1.5, maar zo blijft zwart nog wel in leven. Grappig is nog dat zwart zichzelf deze ontsnappingsmogelijkheid ontnam door na 15. e5 de tussenzet 15. ... Lxf3 te spelen, waardoor de witte dame op f3 terecht kwam, en de witte pion op e5 niet meer gepend wordt door de zet De8; door de zet Lxf3 gaat de waardering van +0.9 naar +4.4!

<i>theater</i>	Shrek de Musical	Henk Alberts
----------------	-------------------------	-------------------------

Het verhaal van de musical: In een moeras ver weg van de bewoonde wereld leeft Shrek, een oger die zijn rust waardeert. Zijn vredige leven wordt verstoord wanneer Heer Farquaad alle sprookjesfiguren uit zijn rijk verbant en ze rechtstreeks naar het moeras van Shrek stuurt. Vastbesloten om zijn moeras weer voor zichzelf te krijgen, gaat Shrek verhaal halen. Tegen zijn zin in wordt hij vergezeld door Ezel, die van alles blijkt te kunnen behalve zijn mond houden. Terwijl Shrek en Ezel op pad zijn, heeft Heer Farquaad zijn oog laten vallen op prinses Fiona. Zij zit gevangen in een toren bewaakt door een vuurspuwende draak. De twee sluiten een deal: Heer Farquaad geeft Shrek het moeras terug, als Shrek prinses Fiona voor hem gaat redden. Shrek, niet bepaald het type held, gaat akkoord en begint aan een avontuur vol humor en onverwachte wendingen, samen met de praatgrage Ezel...

Niet perse een schaakverhaal. Maar één van de liedjes van deze musical is geheel in schaakstijl aangekleed. Zie bijgaande foto's.

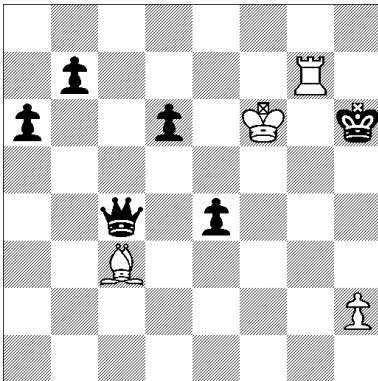
Het betreffende liedje heeft overigens een voor schakers herkenbare (!) titel: "wij streven naar perfectie...."

De musical speelt op 24 en 25 mei in Zoetermeer.

□

Beste schaakvrienden, wegens het zware tafelen met de Kerst houden we het deze keer in mijn rubriek op licht verteerbaar amusement. Alleen bij de twee laatste stellingen mag u lekker puzzelen onder de kerstboom.

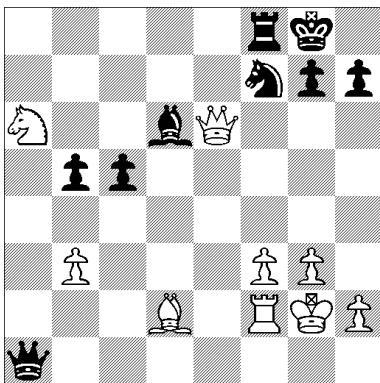

[1] *Rydstrom – Pia Cramling*, Stockholm 2014

Cramling (moeder van de bekende Anna Cramling) had zojuist

1. ... **Kh7-h6** gespeeld en “zag” dat ze na 2. **Ld2+ Kh5**, 3. **Th7** mat zou staan. Daarom gaf ze op. Alleen... na 3. **Th7** kan de koning nog naar g4 en zwart wint.

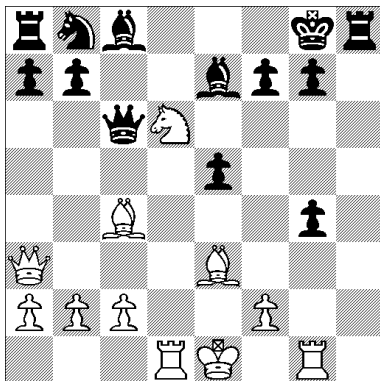
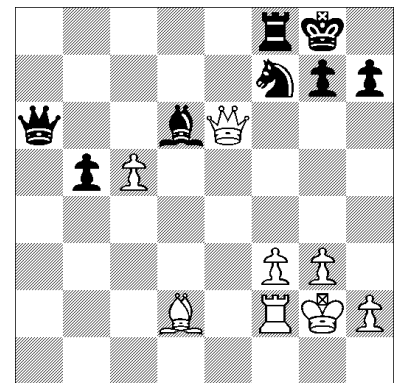
Met de witte pion op h3 was het wel mat geweest (maak dus altijd een luchtgaatje met h2-h3).

[2] *Pia Cramling – Alexandra Kosteniuk*, Skolkovo 2019

Het witte paard gaat verloren en “dus” gaf Cramling op. Er is echter een mooie redding: 1. **b4 Dxa6** (anders volgt 2. **Pxc5** en het paard redt zich), 2. **bxc5** →

En wit wint de loper en de stelling lijkt me gelijk.

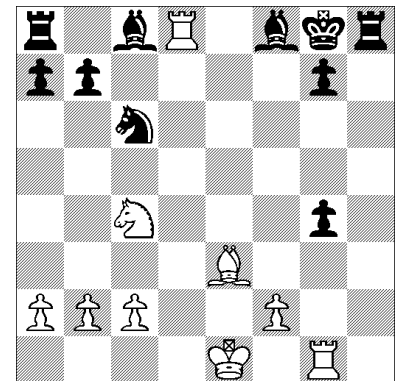

[3] *Helgi Dam Ziska – Jan Timman*,

Reykjavik 2006

Na 1. **Pxf7** gaf Timman op wegens de variant 1. ... **Lxa3**, 2. **Td8+ Kh7**, 3. **Txh8+ Kg6**, 4. **Pxe5+** en wit blijft een toren voor.

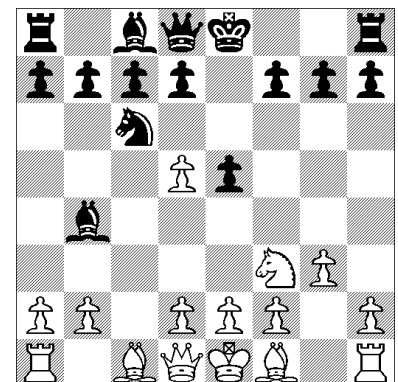
Echter... zwart kan spelen 2. ... **Lf8!**, 3. **Pxe5+ Dxc4**, 4. **Pxc4 Pc6** →
En zwart blijft een stuk voor.

Dan een aantal korte partijen.

[4] *Tigran Petrosian – Hans Ree*, Hoogovens 1971

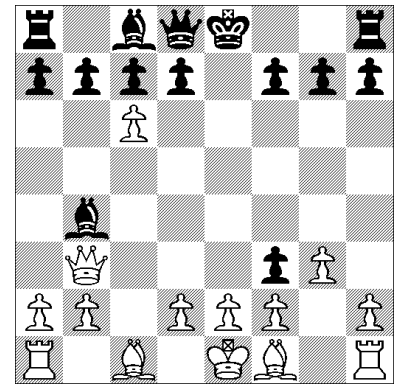
1. **c4 e5**, 2. **Pc3 Pf6**, 3. **Pf3 Pc6**, 4. **g3 Lb4**, 5. **Pd5 Pxd5**, 6. **cxd5** →

6. ... e4? (beter 6. ... Pd4), 7 dxc6 exf3, 8. Db3! →

1-0 Zwart verliest een stuk.

Bijv. 8. ... Le7, 9. cxb7 of 8. ... De7, 9. a3 Ld6, 10. cxb7

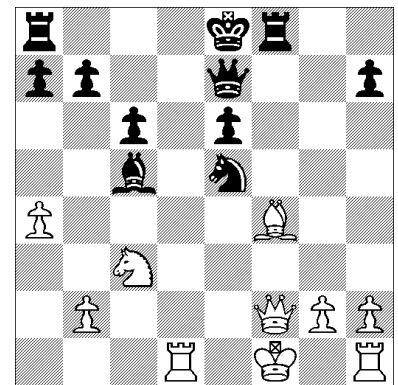
Ook met zwart kon Petrosian snel winnen van Nederlanders. Kijk maar...

[5] *Timman – Petrosian*, Las Palmas 1982

1. d4 d5, 2. c4 dxc4, 3. Pf3 Pf6, 4. Pc3 c6, 5. a4 Lg4, 6. Pe5 Lh5,
7. f3 Pfd7, 8. Pxc4 e5, 9. Pxe5 Pxe5, 10. dxe5 Pd7, 11. f4 Lb4,
12. Dc2 De7, 13. e4 g5, 14. Le2 gxf4, 15. e6 Dh4+, 16. Kf1 Lxe2+,
17. Dxe2 fxe6, 18. Df2 De7, 19. e5 Pxe5, 20. Lxf4 Tf8, 21. Td1 Lc5 0-1

→

Na 22. Dg3 Pg6, 23. Pe2 e5 gaat Lf4 verloren.

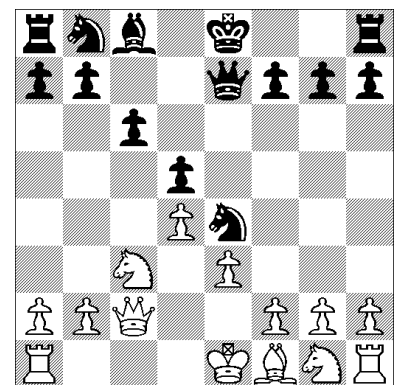

[6] *Kotov – Petrosian*, kampioenschap Sovjet-Unie 1949

1. d4 d5, 2. c4 e6, 3. Pc3 Pf6, 4. cxd5 exd5, 5. Lg5 Le7, 6. e3 c6,
7. Dc2 Pe4?, 8. Lxe7 Dxe7 →
9. Pxd5!

Een bekende truc. Zwart heeft drie problemen: de dame staat in, Pe4 moet gedekt blijven en er dreigt kwalwinst op c7.

9. ... cxd5, 10. Dxc8+ Dd8, 11. Lb5+ Pc6, 12. Lxc6+ bxc6, 13. Dxc6+

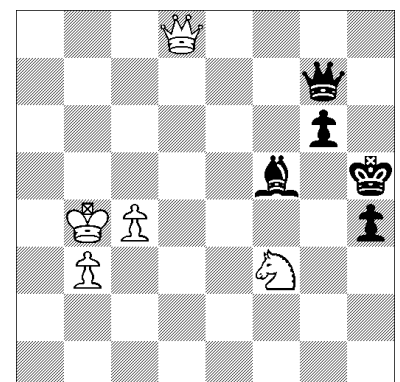
Petrosian werd 14 jaar later wereldkampioen. Kotov schreef het bekende boek Think like a grandmaster. U vond deze korte partijen nog te lang? OK, we gaan naar partijfragmenten, maar deze zijn zeker niet minder vermakelijk!

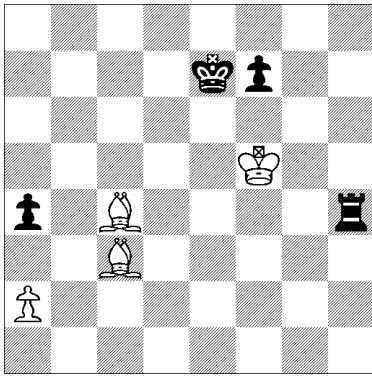
Het zal u niet zijn ontgaan dat India als schaakland in de lift zit. Na de Russische inval in Oekraïne in 2022 werd de Olympiade verplaatst van Rusland naar India. Mankracht voor de organisatie was geen probleem. In november heb ik zelf gezien hoe goedkoop arbeid in India is. Het Indiase mannenteam presteerde goed, maar een cruciale partij werd verloren door een blunder van Gukesh, dezelfde die nu in december om het wereldkampioenschap speelt.

[7] *Gukesh – Abdusattarov*, Olimpiade 2022, Chennai

Wit had voordeel in deze partij maar zwart vocht terug. Wit moest beslissen: tegen de klippen op op winst spelen, of op remise spelen? Maar een blunder maakte aan deze partij een einde.

Wit heeft zojuist 72. Pe5-f3?? Gespeeld, en zwart pakte het kadootje uit met 72. ... Dg7-b7+ met paardwinst. Een hartbrekende partij voor de toen 16-jarige Gukesh.

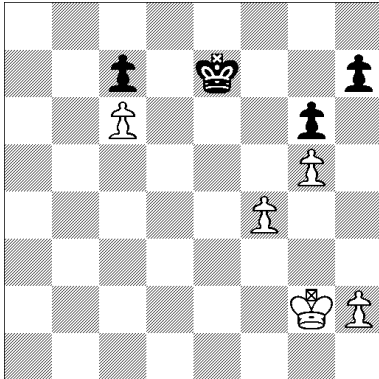

[8] **Abdusattarov – Erigaisi**, Qatar Masters 2024

Na het gespeelde 1. ... **Th2-h4??** hoefde wit niet lang na te denken waar de aangevallen loper op c4 naartoe moest. Nergens naartoe, want wit wint op slag met 2. **Lc3-f6+!** met torenwinst.

Bij remise had zwart de tie-breaks van het toernooi gehaald.

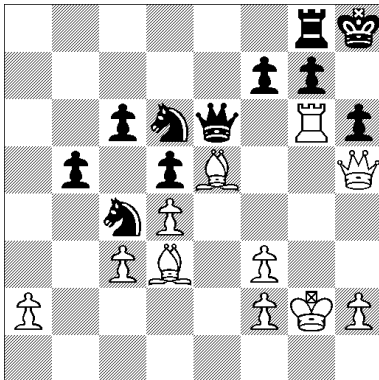
De Indiase spelers uit de voorgaande twee fragmenten zijn wereldtop, dus let op Abdusattarov die het in zich heeft om hen te verslaan. Mijn voorspelling: in 2030 speelt hij om de wereldtitel.

Dan twee stellingen om u aan het werk te zetten. Mijn uitwerkingen komen in de volgende Promoot.

[A] **Sjirov – Timman**, Wijk aan Zee 1996

Wit (Sjirov) had 1. g5 gespeeld, en zwart gaf op. Terecht of niet, en waarom wel/niet?

[B] **Kortsjnoi – Geert van der Stricht**,

Plovdiv Team Kampioenschap 2003

Dat de Belg, met zwart spelend, hier opgaf begrijpen we wel. Wat doe je tegen het dreigende mat op h6? En dat terwijl ook nog de zwarte dame in staat.

Maar toch ook hier de vraag: was het terecht dat zwart opgaf, en kunt u varianten geven?

Fijne feestdagen toegewenst!

Tata	TATA STEEL CHESS TOURNAMENT 2025	17 Jan-2 Feb 2025	<i>redactie</i>
-------------	---	-------------------	-----------------

Half januari gaat het Tata-spektakel weer van start. De volgende (ex-)Promotianen geven acte de présence:

toernooi	groep	speler	rating
weekendvierkampen vr 17/1 – zo 19/1	4	Johan Heskes	1900
dagvierkampen ma 20/1 – wo 22/1	4	Rens Minnema	1907
	5	Hans Minnema	1813
	6	Frans Martens	1715
	7	Rein Thierry	1703
	7	Dirk Brinkman	1700
	8	Rob de Vries	1639
	8	Chris Schoon	1603
tienkampen vr 24/1 – zo 2/2	5	Jaap van den Berg	1848
	7	Ed Eveleens	1635

Een van de vele problemen waar ik in een partij wel tegenaanloop is het winnen van een 'gewonnen' partij. Zodra ik beter lijkt te staan of sta, slaat de paniek toe. 'Dit mag ik toch niet meer uit handen geven' of verongelijkt 'Waarom geeft mijn tegenstander niet gewoon (beleefd) op?' Rustig de balans opmaken hoe het varkentje verder te wassen lukt dan gewoonweg niet. Als erkende zenuwpees word ik dan zenuwlijder, neuroot, stresskip, noem het op. Zelfhulpboeken, haptonomen en de methode van Ice Man Wim Hof schieten hier tekort. Kletspraatjes van (pseudo)psychologen over prikkelarme benaderingen evenzeer.

Onlangs speelde ik onderstaande partij.

Frans Martens – Tom van der Helm, 11-11-2024

1. d4 f5

2. e4 Het Staunton gambiet, dat ik in navolging van onze oud- voorzitter Jan Kalkwijk graag speel tegen Hollands spelers.

2. ... fxe4, 3. Pc3 Pf6, 4. Lg5 d5 Deze poging om de pion op e4 te verdedigen is een fout die regelmatig gemaakt wordt.

5. Lxf6 exf6, 6. Dh5+ g6, 7. Dxd5 f5?? →

Geeft een toren weg.

8. De5+ Na deze zet zei Tom 'ik speel nog 3 zetten door'.

Voor mij aanleiding om alle concentratie te laten varen.

Deze partij heb ik immers al gewonnen. Geen paniek deze keer, maar al te rustig, me van geen gevaar bewust.

8. ... De7, 9. Dxb8 Pd7, 10. 0-0-0 Pf6, 11. Lc4 Le6,

12. d5 0-0-0, 13. dxe6 →

Nog voelde ik geen nattigheid, ik sla immers de toren met schaak mocht hij de looper wegspeelen.....

13. ... Lh6+ Oh shit, aftrek met schaak, dag partij.

14. Kb1 Txh8, 15. Pge2 c6, 16. h3 Dc5, 17. Lb3 Dxf2,

18. e7 Te8, 19. Le6+ Kc7, 20. g4 Txe7, 21. gxf5 gxf5,

22. Thf1 Dh2, 23. Lxf5 De5, 24. a3 Pd5, 25. Pxd5+ cxd5,

26. Pc3 e3 →

27. Txd5 Met deze zet geef ik de laatste mogelijkheid weg om alsnog min of meer gelijk spel of zelfs licht voordeel te verkrijgen. Hier is Pxd5+ geboden [27. Pxd5+ Kc6, 28. Pxe7+ Dxe7, 29. Td7 etc.]. Verslagen als ik was door het verloop van de partij speelde ik echter zonder veel

nadenken de toren, dat 'dwingt' immers meer.....

27. ... e2 en nu laat mijn tegenstander niet meer los: 28. Te1 Dg3, 29. Txe2 Txe2,

30. Td7+ Kc6, 31. Td3 Dg1+, 32. Ka2 Txc2, 33. Le4+ Kc7, 34. Td1 Dg8+, 35. Ld5 Dg3,

36. Kb3 Th2, 37. Le6 Lg7.

Chagrijnig zei ik onsportief tegen Tom 'ik speel nog 3 zetten door'. Terwijl het – zoals zo vaak – toch eigenlijk mijn eigen onvermogen was geweest.

'Eén' 38. Td7+ Kc6. 'Twee' 39. Txg7 Dxc7. 'Drie' 40. Ld5+ Kb6. 'Vier' 41. Pa4+ Kc7.

En door wit opgegeven.

Mijn schoonvader, een verwoed schaker in de Amsterdamse onderbond en enigszins literair onderlegd, citeerde in dergelijke situaties graag uit het middeleeuws mirakelspel Mariken van Nimweghen 'Nichte ghi sneeft, ten es niemand verloren dan hem verloren gheeft'.
Of ook wel 'al staat Polen op één been, het is nog niet verloren'.

Na deze partij tegen Tom moest ik terugdenken aan een interne partij die ik ruim 6 jaar terug speelde tegen Bert Ouwens. Hier is het thema 'hoe gewonnen moet je staan om te winnen?'. Zwart deed in deze partij een onvervalst NACje (*).

Frans Martens – Bert Ouwens, 1-5-2018

1. d4 Pf, 6. 2. Pf3 c5, 3. e3 cxd4, 4. cxd4 Db6, 5. c3 g6, 6. Pbd2 d5, 7. Ld3 Lg7, 8. 0-0 0-0, 9. Pe5 Pfd7, 10. Pdf3 f6 → 11. Pxd6!

Geen echt correct offer, het staat na deze zet ongeveer – 0.8, maar gezien het verdere verloop van de partij blijkbaar voldoende om zwart wat van de wijs te brengen, want die kiest een aantal zetten lang niet de beste voortzetting.

11. .... hxg6, 12. Lxg6 e5, 13. Ph4 f5, 14. Pxf5 Txf5
[Dxg6 is natuurlijk een verboden vrucht i.v.m. Pe7+],
15. Lxf5 Dc6, 16 dxe5 Lxe5, 17. Dg4+ Lg7, 18. Le6+ Kf8, 19. Dg6 Ke7, 20. Te1 Le5, 21. Df7+ Kd6, 22. Lg5 Kc5, 23. Tad1 Kb6, 24. Le3+ Ka6, 25 Lxd5 Dc7 →

Na deze koningswandel van zwart geeft Fritz de stelling +16 voor wit. Zwart is slecht ontwikkeld en zijn koning staat kwetsbaar voor zijn pionnen. Zelfs dat blijkt echter niet voldoende voor mij om de winnen. De computer geeft hier 26. a4 aan als goede optie om het matnet rond de zwarte koning te gaan weven. Ik foeterde bijna hardop

'wanneer geeft iemand op....?', en speelde 26. De7 in de verwachting snel mat te kunnen realiseren.

26. ... Lxh2+, 27. Kf1 Ld6, 28. Dh4 Pc6, 29. a4 b6, 30. b4 Kb7. Het voordeel van wit is teruggelopen naar +12. **31. b5 Pdb8, 32. bxc6 Pxc6, 33. De4 Ld7, 34. a5 Te8, 35. a6+ Kb8.** Het witte voordeel is teruggelopen naar +4. **36. Dc4 Th8, 37. Ke2** en een viertal zetten later deed ik een onreglementaire zet en gaf meteen gedesillusioniseerd op. Zwart had derhalve – gezien de uitslag – volkomen terecht doorspeeld.

(*) Hij deed een NACje? NAC = NOAD-ADVENDO Combinatie (sinds 1912), waarbij NOAD staat voor Nooit Opgeven Altijd Doorzetten.

En bij Promotie wist iedereen het natuurlijk al langer: 'Tegen Martens Altijd Doorspelen'.

Naschrift van de redactie: Frans legt wel uit wat NOAD betekent, maar geeft niet de betekenis van de andere helft van de combinatie. Voor wie het vergeten is en de Promoot van april 2015 niet meer bij de hand heeft (waarin het op pagina 26 werd uitgelegd):

ADVENDO = Aangenaam Door Vermaak En Nuttig Door Ontspanning.

En misschien gaat naast het NACje nu ook het TMADje bij ons een eigen leven leiden?

NB: In genoemd aprilnummer kon u ook lezen wat de betekenis is van de naam SOPSWEPS, de club waartegen Promotie K1 in april een thuiswedstijd speelt:

SOPSWEPS = Samen Op Pad Spelen Wij Een Potje Schaak. Je verzint het niet...

□

<i>varia</i>	Welkom in de foute kerstschaaktruienwinkel	Gerhard Eggink
--------------	---	-----------------------

Een kersttrui, en vooral een foute kersttrui, is de perfecte manier om in de feeststemming te komen. Denk aan schattige motieven met sneeuwmannen, of foute kersttruien met opvallende teksten die de aandacht trekken. Dit kerstnummer van de Promoot is natuurlijk niet compleet zonder de laatste aanbiedingen van Schaak-kersttruien. Of zijn het Kerst-schaaktruien? Hoe dan ook, als u nog niet heeft besloten wat u aan gaat doen bij de kerstdagen, dan kunt u hier terecht. Op de website van Etsy.com zijn in ieder geval heel veel leuke, maffe en foute kerstschaaktruien te koop. Hieronder een selectie. Afhankelijk van uw openingsvoorkeur, dan wel spelopvatting kunt u alle kanten op. Er is wel wat durf voor nodig. Durft u?

1 = "Chess", 2 = "Tis time for clever moves", 3 = "All I want for Christmas is En Passant", 4 = "Holy Knight", 5 = "Merry Chessmas", 6 = "Plotting against the King", 7 = "The most wonderful time for the Sicilian Defense", 8 = "1.e4", 9 = "Never give up, keep thinking", en 10 moet het zonder tekst doen.

Firma's van sportartikelen drongen ons dassen, schoenen, hemden, hoeden en zelfs complete kostuums op. Ook gewerd ons de twijfelachtige eer van een bezoek van de geïllustreerde pers, die dingen wilde weten als: of wij met of zonder pyjama slapen. (J.H. Donner, 1976)

Het was me het jaartje wel! Na de verkiezingswinst van de Partij van Vreemde Vogels werd het kabinetsnest verrijkt met drie koekoeksjongen, uitgebroed door mr. PVV. Voor mij een aanleiding om de Promotieleden wederom te trakteren met een Rebus-cryptogram (met zogenaamde droedels), waarbij ditmaal de namen van 34 (vreemde?) vogels gevonden moeten worden.

Voor wie nog niet bekend is met droedels: fantaseer over synoniemen, klanken, invuloefeningen en herkennen van plaatjes in de 34 vakjes.

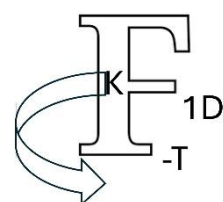

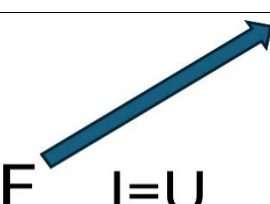
Een voorbeeld:

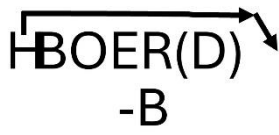
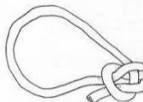

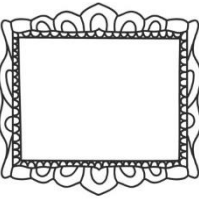

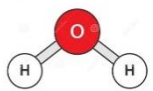
Oplissing: GORDEL= RIEM, laatste letter vervalt, dus RIE;
KA (klank K) NA RIE wordt KANARIE.

Wanneer de 34 gevonden vogelnamen goed zijn ingevuld in het bijgevoegde formulier ontstaat er een toepasselijke zin, behorend bij het thema. Stuur deze zin (20 punten) uiterlijk **31 januari 2025** per e-mail naar redactie.depromoot@gmail.com, maar ook de gevonden woorden (1 punt voor elk goed antwoord). Onder de goede oplossingen worden wederom drie prijzen verloot tijdens de volgende ledenvergadering. Veel succes!

N.B. De ij wordt gevormd door één letter.

<p>1</p> <p style="text-align: center;">E=O</p> <p style="text-align: center; font-size: 24px;">C ↓</p>	<p>2</p> <p style="text-align: center;">~~HIEN~~ P=E N=V</p>	<p>3</p> <p style="text-align: center;"></p>
<p>4</p> <p style="text-align: center;">SS...SS VULLET -R (GB-NL)</p>	<p>5</p> <p style="text-align: center;">Au K</p>	<p>6</p> <p style="text-align: center;">$\frac{P}{E}$ G O=A -N</p>
<p>7</p> <p style="text-align: center;"></p>	<p>8</p> <p style="text-align: center;"></p>	<p>9</p> <p style="text-align: center;"></p>
<p>10</p> <p style="text-align: center;"></p>	<p>11</p> <p style="text-align: center;"></p>	<p>12</p> <p style="text-align: center;">HOL HOL -R O=U ← -G</p>

<p>13</p> <p>HBOER(D) -B</p> 	<p>14</p> <p>$\frac{K}{K}$1000100 jr -P</p>	<p>15</p> <p>H= A=U L=M</p>
<p>16</p> <p> -P </p>	<p>17</p> <p>1.R&D -N 2.V=</p>	<p>18</p> <p> O=A -A</p>
<p>19</p> <p>R Toneelschikking </p>	<p>20</p> <p>$\overset{P}{G}\overset{U}{G}$-G</p>	<p>21</p> <p> F D -T</p>
<p>22</p> <p> - -P</p>	<p>23</p> <p>T SSSS.... N=P</p>	<p>24</p> <p> -K -Z</p>
<p>25</p> <p>$\frac{1}{4}$L</p>	<p>26</p> <p>S(PANNE)T</p>	<p>27</p> <p>REISGENHOOT O=E</p>
<p>28</p> <p>$\frac{<}{E}$ -P -K</p>	<p>29</p> <p> R</p>	<p>30</p> <p> -N HEKS -F</p>
<p>31</p> <p>100cm KARO -T</p>	<p>32</p> <p>~~WELWEL~~ -A N=K</p>	<p>33</p> <p>~~GOED~~ K</p>
<p>34</p> <p> N-G</p>	<p>invulformulier →</p>	

1																			
2																			
3																			
4																			
5																			
6																			
7																			
8																			
9																			
10																			
11																			
12																			
13																			
14																			
15																			
16																			
17																			
18																			
19																			
20																			
21																			
22																			
23																			
24																			
25																			
26																			
27																			
28																			
29																			
30																			
31																			
32																			
33																			
34																			

“Ik geloof alleen in mijzelf, Yoko en mijzelf, en dat is de realiteit.” Fragment uit popsong ‘God’ (<https://genius.com/John-lennon-god-lyrics>) van John Lennon, 1970.

John en Yoko schaken op de White Chess Set van Yoko Ono in Don't count the waves (1971). (<https://www.youtube.com/watch?v=2vcRnb9GD5Y>)

‘War is over!’ was de beste geanimeerde korte film (<https://www.youtube.com/watch?v=Oi-JdhIxxjg>) op de 2024 Oscars. Anya Taylor-Joy (Beth Harmon in *The Queen's Gambit*) en Chris Hemsworth reikten deze Oscar uit.

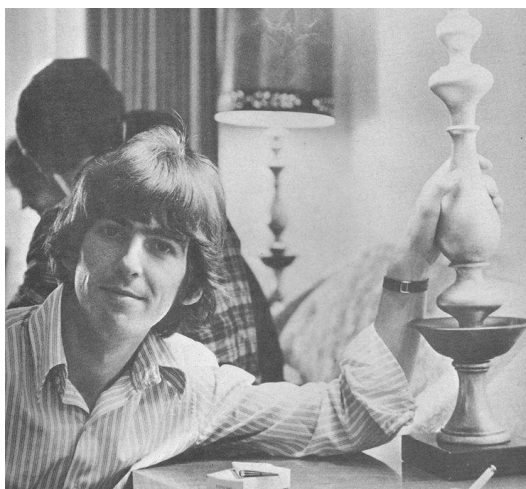
War is over! If you want it! (<https://www.youtube.com/watch?v=sWE8Hq8yo4w>).
Brad Booker, Dave Mullins and Sean Ono Lennon, 2023.

Van de drie andere Beatles weten we dat Ringo Starr tijdens de opnamen van *Sgt. Pepper* (1967) leerde schaken. Het is mij niet bekend of George Harrison en Paul McCartney kunnen schaken.

Naschrift van de redactie: als Hans zijn artikel beëindigd met een dergelijke openstaande vraag “kunnen George Harrison en Paul McCartney schaken”, dan vraagt dat natuurlijk om een nader onderzoek.

1] Van George Harrison is het wel waarschijnlijk dat hij kan schaken.

Ten eerste is er een foto waarop hij een schaakstuk vasthoudt (zie onderstaande foto). En daarnaast heeft George Harrison in 1973 ook nog een zeer luxe schaakspel voor Ringo Starr ontworpen. Op onderstaande foto is dit gouden schaakspel, bestaande uit handen in diverse poses te zien.

En dan is er ook is er het verhaal rond de Belgische band Pebbles. Zie bijvoorbeeld

<https://rateyourmusic.com/release/single/the-pebbles/incredible-george-harrison-playin-chess/> of <https://nostalgischeoverpeinzingen.blogspot.com/2012/03/pebbles-incredible-george-playing-chess.html> en <https://www.youtube.com/watch?v=aqB8B5sbiU>

2] Er is een Sir Paul McCartney uit Liverpool op chess.com.

zie: <https://www.chess.com/member/mccartney>

en <https://www.chess.com/clubs/forum/view/paul-mcartney2>

Maar eerlijk gezegd: iedereen kan een account met een dergelijke 'alias' aanmaken, dus ik geloof er niet zo in dat dit de 'echte' Paul McCartney is. Maar wie weet en het tegendeel is inderdaad niet bewezen.

partij	Onpartijdig genieten	Manuel Nepveu
---------------	-----------------------------	--------------------------

Mijn schaakdatabase met persoonlijke 'schaakmanifestaties' bevat op het moment een kleine driehonderd partijen. Daarnaast heb ik schriftelijk ook nog tweehonderd andere bewaard, maar die vallen bij nader onderzoek hier en daar toch iets meer tegen dan ik aanvankelijk had gedacht. Allemaal winstpartijen van uw dienaar? Tuurlijk niet. Een aantal verliespartijen vond ik indertijd 'apart' genoeg om ze te bewaren. Ik laat me niet van mijn sterkste kant zien, maar toch kan ik genieten van de lagen en listen van de tegenstander. Wat? Hoor ik daar de heer Masoch op de achtergrond wat zeggen? Nee nee, die begrijpt het verkeerd. Hoe het ook zij, de volgende pot tegen een regelmatige tegenstander van me is er in elk geval eentje waar ik naar kan kijken zonder in hysterisch krijsen uit te barsten.

J. Mostert – MN, Zoetermeer, 19-9-1995

1. d4 Pf6, 2. c4 e6, 3. Pc3 Lb4, 4. e3 b6, 5. Ld3 Lb7, 6. Pf3 0-0, 7. 0-0 d5, 8. cxd5 Lxc3?!

Er was geen noodzaak om de loper op te geven voor het paard en dan is het op zijn minst niet heel goochem om dat te doen. Want wat krijgt Zwart nu terug voor zijn opgave van het loperpaar?

Gewoon exd5 was beter geweest; dan had Zwart ook nog de optie gehad om na een zet als a3 de loper terug te trekken naar d6 of e7.

9. bxc3 exd5, 10. Pe5 La6, 11. c4 dxc4, 12. Pxc4 Lb7

Tja, een zet als Dd5 had meer voor de hand gelegen. Als ik probeer me te herinneren waarom ik op mijn schreden terugkeer dan had dat, meen ik, met de ontwikkeling van het paard te maken. Beter geen ongedekt spul (La6) op het bord...

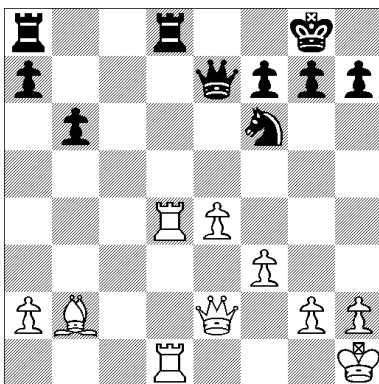
13. Pe5 Dd5, 14. f3 La6

Wat!? Alweer!? Ik besloot toch maar om Joost van zijn loperpaar af te helpen. Ik moest wel wat overwinnen om de zet – kiekeboe – weer te spelen, moet ik erkennen. Zo naïef ben ik tenslotte ook weer niet. 😊

15. Lxa6 Pxa6, 16. De2 Pb8, 17. Lb2 Pbd7, 18. e4 Dd6, 19. Kh1 c5, 20. Tfd1 cxd4, 21. Pxd7 Dxd7, 22. Txd4 De7

Op dit moment is de beoordeling van Fritz, na tien minuten stampen stabiel nog onder “plus een half” en dat is best heel gematigd. Bedenk dat Zwart de vuistregel dat je in de opening niet tweemaal hetzelfde stuk moet spelen een paar keer glashard heeft genegeerd. De resulterende stelling is kennelijk nog steeds speelbaar voor Zwart. Het schaakspel blijft raadselachtig, een open deur.

23. Tad1 Tfd8

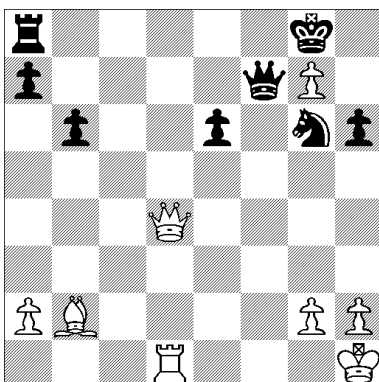
24. La3! De8, 25. Dd3 Txd4, 26. Dxd4 h6, 27. e5 Ph7, 28. f4 Pf8, 29. f5 Dc8?

En nu maakt de evaluatie van Fritz een sprong naar ruim het dubbele van eerst. Neen, Tc8 was zeer beslist beter geweest.

30. e6! fxe6, 31. Lb2 Db7, 32. f6 Df7

Niet de beste en dat is wat er gebeurt als iemand onder druk staat. Met Pg6 had Zwart het langer kunnen volhouden, maar in hogere zin is het ongetwijfeld foute boel voor Zwart.

33. fxe6 Pg6

34. Dd8+! De8

Pakken van de dame is geen optie, als gevolg van de Lb2/pion g7 constructie.

35. Df6 e5, 36. h3 Tc8?

En nu is deze zet definitief einde oefening.

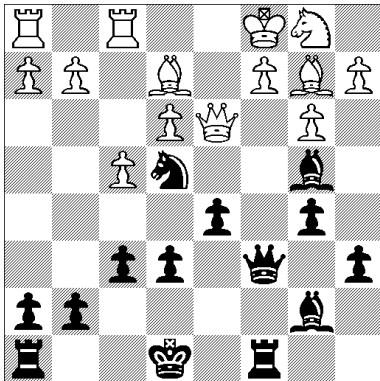
37. Td6 Pf4, 38. Dxe6 Dh5, 39. Dh8+ 1-0

partij	Herfst	John Tan
---------------	---------------	---------------------

De titel van dit stukje is Herfst. Een nogal somber woord. Herfst. Dan denk je toch aan korter wordende dagen, wind, wolken, regen en kou. In de herfst verliezen de meeste bomen hun bladeren. Ik ben geen boom maar ook voor mij breekt de herfst aan: de herfst van mijn schaakleven. Met het verstrijken van

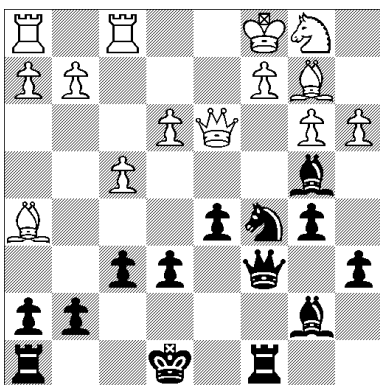
de jaren wordt het niveau er niet beter op. Het dreigt een somber artikel te worden dus slaat u deze eerste alinea maar over.

Want kom op hé, dit is het kerstnummer en kerst is de geboortedag van onze Heiland. Dan mag ik wel wat positiever in de toekomst kijken. In de wereld zijn er genoeg lichtpuntjes en zo is het ook in het schakersleven zoals deze partij.

a2-a3 ziet er zo logisch uit dat wit dit wel moet spelen toch? En dan komt Pe4-c5; Dd3-d4 (of d1) en na Pc5xb3 is het klaar.

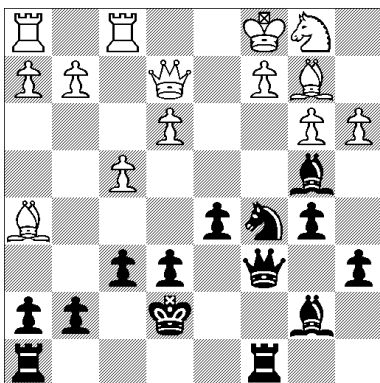
Helaas is zwart hier aan zet. Een half uurtje naar deze stelling zitten turen. Hoe zorg je dat wit aan zet is en hoe zorg je dat jouw zet niet opvalt? Een onopvallende wachtzet is f7-f6. In vele opzichten een nuttige zet. Lb2xg7 kan niet meer, f6 ontnemt wit veld e5 en na f4-f5 heeft zwart e6-e5 en vooral in de starthouding voor Pc5 en Pxb3.

a2-a3 kwam inderdaad gevolgd door Pe4-c5. Wit speelde Le2-h5.

Kijk, nu gaat het al mis. Met schaak, mede mogelijk gemaakt door de briljante wachtzet f7-f6. Met als nevenschade dat de witte dame naar e2 kan. Een half uur nagedacht en dan Lh5 missen... er zijn ergere dingen in de wereld.

Zie vorige clubblad: weer teveel bezig met eigen plannetjes maken zonder er rekening mee te houden dat er aan de overkant iemand zit die ook plannetjes maakt en ook een paar zetten mag doen. Wie een put graaft voor een ander, valt er zelf in.

Ke8-e7 Dd3-e2.

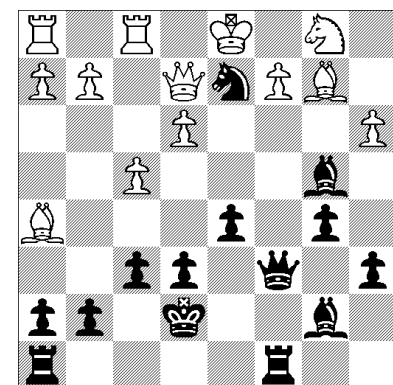
Bernard schreef in één van zijn verslagen in Dieppe over een Novotny. Zwart zet ergens een stuk neer. Wit kan het stuk slaan maar hoe wit het stuk pakt, in alle gevallen loopt het slecht met hem af.

Het geheim is al verklapt: er moet een zwart stuk op d2 komen maar welk? Lb4-d2 of Pc5-b3-d2?

Weer in de denktank, krijg er koppijn van. Wat dat betreft is politiek een stuk gemakkelijker. Als iets jou niet bevalt dan loop je gewoon weg maar bij schaken krijg je een nul.

Tijdens de wedstrijd bedacht ik dat Ld2 niet goed is dus (zo eenvoudig is schaken), dus dan moet het Pd2 zijn.

We gaan verder. Pc5xb3; Kc1-d1 Pb3-d2! Hier issie dan.

Na Pb1xd2 komt Dc6xc2+; Kd1-e1 Dc2xb2; a3xb4 Tc8-c2 en het komt wel goed met zwart.

Na a3xb4 komt Dc6xc2+; Kd1-e1 Dc2xb1; Ke1-f2 Db1xb2.

Na De2-d3 komt Pxf1; Txf1 Lb4-a5.

Ook in de herfst van uw (schaak)leven zijn er dagen dat de zon schijnt en dat het dan even warm is. Na deze partij kan ik er weer een paar maanden tegenaan. Houdt goede moed... ooit breekt de lente weer aan. Ik wens u allen prettige kerstdagen en een gezegend 2025.

□

oude doos	Voetbal op grote hoogte	Henk Alberts
----------------------	--------------------------------	-------------------------

Op dit moment heeft het voetbalteam van Bolivia – dat is lang niet gebeurd – een kans in de WK-kwalificatie. Dit komt (o.a.) omdat ze niet langer in laaggelegen stadions spelen. Ze spelen ook niet in het stadion waar ze in het verleden successen vierden: het Estadio Hernando Siles (3.637 meter hoog), in La Paz. Nee, ze spelen nu in het - onlangs gerenoveerde - Estadio Municipal de El Alto op een hoogte van 4.150 meter boven zeeniveau. In ieder geval deed dit ons terugdenken aan 2013. ↓

oude doos	Schaken op grote hoogte	Henk Alberts
----------------------	--------------------------------	-------------------------

september 2013

1 april 2009 De dag dat Bolivia Argentinië vernederde

Argentinië speelt in de kwalificatiereeks voor het WK in Zuid-Afrika uit tegen Bolivia. Argentinië, met sterspeler Messi in de gelederen, staat tweede. Bolivia staat ergens onderaan. Echter voetbaldwerg Bolivia vernedert tweevoudig wereldkampioen Argentijnen en wint met 6-1. Deze uitslag is een grote klap voor bondscoach Diego Maradona en zijn team. Argentinië weet zich daarna ternauwernood te plaatsen voor het WK in Zuid-Afrika.

27 maart 2013 Bolivia temt Messi op 3600 meter hoogte

Argentinië heeft dinsdag in het WK-kwalificatieduel tegen Bolivia averij opgelopen. In het op 3600 meter hoogte gelegen La Paz bleven beide ploegen steken op een 1-1. Sterspeler Lionel Messi kwam amper uit de verf. “Het is vreselijk om op deze hoogte te voetballen. Iedere keer als je even aanzet heb je weer tijd nodig om te herstellen”. Argentinië gaat ondanks het puntenverlies nog steeds aan de leiding in de kwalificatiegroep met 24 punten uit 11 wedstrijden. Bolivia is achtste en voorlaatste.

=====

Het gebeurde allemaal in Estadio Hernando Siles in La Paz. Dit stadion ligt op 3600 meter boven zeeniveau en is daarmee een van de hoogst gelegen voetbalstadions ter wereld. De ijle lucht is een crime voor alle bezoekende teams, zeker als ze te weinig tijd om te acclimatiseren genomen hebben. Brazilië weigert zelfs om op deze hoogte te spelen.

Wij speelden deze zomer op de 5^e etage van dit stadion het internationale schaaktoernooi 'IRT PUMA PUNKU'. Gelukkig waren we wel eerst een beetje geacclimatiseerd. En gelukkig ook was er daarnaast een lift in het gebouw, want als je in die ijle lucht eerst al die trappen op moet lopen dan is het ook wel over. En verder hebben Karel en ikzelf deze periode hoogtepillen geslikt om de hoogte verder aan te kunnen.

En we hebben het niet slecht gedaan. Onze gastheer Carlos Saveedra heeft het toernooi gewonnen. Dit door een fraaie winst in de laatste ronde, en daarnaast onder meer ook omdat ikzelf de grootste favoriet Gutiérrez Carmelo in die laatste ronde op remise kon houden.

Clasificación Final después de 7 rondas

Rk.	No.Ini.	Nombre	Elo	Pts.	Des2	Des3	Des4
1	FM	Saavedra Carlos	2179	6.0	22.5	30.0	23.0
7	FM	Bannink Bernard	2246	5.0	21.0	30.0	22.0
8		Alberts Hendrik Jan	2186	5.0	21.0	28.0	21.5
13		Meijer Johannes	2197	4.5	21.0	29.5	19.0
19		Minnema Rens	1963	4.0	20.5	27.0	18.0
39		De Graaf Karel	0	3.0	15.5	21.5	10.5

Vijf jaar terug hadden we een rondreis in Bolivia. Nu een rondreis in Peru, met een schaaktoernooi in Bolivia.

Dank aan Hans voor de goede organisatie van dit alles. Het was een unieke ervaring. En over een jaar of vijf willen we het eens in buurland Argentinië proberen.

□

Oplossingen Instagram/YouTube-problemen (blz. 12-14)

① Niet: 1. b7?, wegens 1. ... Kc6 en het toreneindspel is remise.

Ook niet: 1. bxc7?, wegens 1. ... Kxc7 en remise.

Wel: **1. Td8+! Kxd8, 2. b7**

Nu niet: 2. ... Td3+, wegens 3. Kb2 Td2+, 4. Kb3 Td3+, 5. Kc2 en b8D is niet meer te verhinderen, maar wel: **2. ... Tb4!, 3. Kxb4 c5+**

Nu niet: 4. Kxc5 Kc7, 5. a3 Kxb7, wegens remise (pat in de hoek), maar wel: **4. Kb5!** en wit wint, bijv. **4. ... Kc7, 5. Ka6 Kb8, 6. Kb6 c4, 7. a4 c3, 8. a5 c2, 9. a6 c1D, 10. a7#**

② **1. Pe4+** (1. e8D? c1D#) **Kd3** (1. ... Kc4, 2. Kb2 Kd3, 3. e8D Lf4, Dd7+ en c2 valt),

2. Pc5+ (2. Kb2? Le5+, 3. Kc1 Lf4+, 4. Kb2 c1D+, 5. Kb3 en zwart wint, bijv. 5. ... Dc4+, 6. Kb2 Lc1+, 7. Ka1 Kd4+, 8. Pc3 Dxc3+, 9. Kb1 Db2#)

2. ... Kc3, 3. Pb3 (dekt c1; dreigt e8D) **Le5!, 4. f4** (4. e8D? c1D+, 5. Pxc1 Kc2#) **Lg7** (4. ... Lh8?, 5. e8D)

Nu niet: 5. e8D?, wegens 5. ... c1D+, en hetzelfde mat als in de vorige variant, maar:

5. e8P! (eerste minor promotie) **Lh8, 6. f5** (om met f6 het komende aftrekschaak te pareren) **Le5, 7. Lh2! Lxh2, 8. b7 Le5**

Nu niet: 9. b8D?, wegens 9. ... Kc4, 10. Dxe5 c1D+, 11. Pxc1 pat!, maar:

9. b8L! (tweede minor promotie) **Lxb8, 10. Pc7! Lxc7, 11. e7 Le5**

Nu niet: 12. e8D?, wegens 12. ... Kc4 en verder als in de vorige variant (pat), maar:

12. e8T! (derde minor promotie) **Lf6, 13. Te6 Lg7, 14. f6** (en eindelijk staat de looper buitenspel, en is er geen aftrekschaak meer, zodat wit de pion verovert, bijv. 14. h6, 15. Tb6 Lc1, 17. Pxc1 Kd2, 18. Kb2) **1-0**

③ **1. De3+!!** en remise, wegens **1. ... Kxe3** (enige zet), **2. Tg3+ K willekeurig, pat!**

④ **1. a6 Ta2, 2. a7** (dreigt Tf8+ en a8D);

poging 1 van zwart: **2. ... Kg4, 3. Tg8+ Kxh4, 4. a8D Txx2+!, 5. Kh1** (5. Txx2/Dxx2 pat) **Th2+,**

6. Kg1 (6. Kxh2 pat) **Tg2+, 7. Txx2 Kh3** en **1-0**;

poging 2 van zwart: **2. ... Kg6, 3. Tg8+ Kh7, 4. a8L!** (4. a8D Txx2+, 5. Dxx2/Txx2/Kxx2 pat) **Txx2, 5. Txx2 Kh8** en **1-0**

⑤ Wit offert 'enig materiaal'? Hij offert alles wat hij heeft, op één pion na!

1. Tb7 (offer 1) **Dxb7, 2. Lxg6+** (offer 2) **Kxg6, 3. Dg8+** (offer 3) **Kxf5, 4. Dg4+ Ke5, 5. Dh5+ Tf5, 6. f4+** (offer 4) **Lxf4, 7. Dxe2+** (offer 5) **Lxe2, 8. Te4+** (offer 6) **dxe4, 9. d4#**

⑥ Zwart dreigt e1D, hetgeen niet in één zet met de toren of de looper te verhinderen is, dus wit moet iets anders verzinnen, beginnend met schaak. Er zijn drie mogelijke schaaks:

(A) 1. Tf7+. Dit werkt niet, want na 1. ... Ke8 is e1D niet te verhinderen.

(B) 1. Lc6+.

(B1) na 1. ... Kc8 is het mat door 2. Tf8#, maar:

(B2) na 1. ... Ke7 of 1. ... Ke6 volgt 2. Te4+, en dan:

(B2a) na 2. ... Kf6/Kf7/Kf8/Kd8 volgt 3. Txe3 1-0, maar:

(B2b) na 2. ... Kd6! volgt 3. Txe3 e1D!, 4. Txe1 en zwart staat pat!

(C) 1. Lf5+.

(C1) 1. ... Kd6, 2. Td4+ Ke5, 3. Te4+ 1-0 (nu geen pat), maar:

(C2) 1. ... Kd8, 2. Td4+ Ke7, 3. Te4+ Kd8!, 4. Txe3 e1D!, 5. Txe1 en ook dit is pat!

Dus wit kan niet winnen? Toch wel! Als volgt:

De eerste drie zetten als in C2 (**1. Lf5+ Kd8, 2. Td4+ Ke7, 3. Te4+ Kd8**), maar dan: **4. Ld7!!**

Na 4. ... Kxd7, 5. Txe3 is er geen pat (dus 1-0), dus: **4. ... e1D**, en dan:

5. Lb5!!, en wat zwart ook doet (er zijn geen schaakjes!), er volgt altijd **6. Te8#**.

Dus ook na de prachtig gevonden verdediging 3. ... Kd8 wint wit via twee briljante looperzetten!

Oplossingen problemen

Kort maar krachtig (blz. 2 en 3)

<p style="text-align: center;">stelling A</p> <p>1. ... Df2+ 2. Dxf2 Th5+ 3. Lxh5 g5# mat</p>	<p style="text-align: center;">stelling B</p> <p>1. Dxd8+ Kxd8 2. 0-0-0+ Ke7 3. Pxb5 1-0</p>	<p style="text-align: center;">stelling C</p> <p>1. Kf3 g1D 2. Pf2+ Dxf2 3. Kxf2 mat</p>
<p style="text-align: center;">stelling D</p> <p>1. Pf5+ Kh5 (1. ... gxf5, 2. Dxf6+ Kh5, 3. Dg5#) 2. Dxh7+ Pxh7 3. g4# mat</p>	<p style="text-align: center;">stelling E</p> <p>1. Th7! 1-0 (1. ... Dxh7, 2. Ta8+ Kc7/d7/e7, 3. Ta7+) (1. ... Dd5, 2. Ta8+ Dxa8, 3. Th8+)</p>	<p style="text-align: center;">stelling F</p> <p>1. De8! 1-0 (1. ... Txe8, 2. Ld5+ Te6, 2. Lxe6+)</p>

Wit / zwart speelt en wint (blz. 21)

<p style="text-align: center;">stelling 1</p> <p>1. Dxc6 hxg6 2. Lxf7 Txf7 3. Th8+ Kxh8 4. Pxf7+ Kg8 5. Pxd6 1-0</p>	<p style="text-align: center;">stelling 2</p> <p>1. Dd8+ Dg8 2. Lf8 (dreigt Dxc8) 2. ... Le6 3. Df6+ Kh7 4. Dxh6# mat</p>
<p style="text-align: center;">stelling 3</p> <p>1. ... Td2! 2. Txd2 (2. Te1 Txd4) 2. ... Dc1+ 3. Kh2 Dxd2 0-1 (zwart wint het paard op d4)</p>	<p style="text-align: center;">stelling 4</p> <p>1. ... Ta8! 2. Kxa8 Kc7 3. g4 (enige zet) hxg4 4. h5 g3 5. h6 g2 6. h7 g1D 7. h8D Dg2# mat</p>
<p style="text-align: center;">stelling 5</p> <p>1. Kb4 (1. Ka4 b5+, 2. Dxb5 pat) 1. ... b5 (enige zet) 2. Df4! (2. Kxb5/Dxb5 pat) 2. ... gxf4 3. g5 fxg5 4. f6 exf6 5. e7 f3 6. e8D# mat</p>	<p style="text-align: center;">stelling 6</p> <p>1. ... Dh1+ 2. Kxh1 Lf3+ 3. Kg1 Td1+ 4. Te1 Txe1# mat</p>
<p style="text-align: center;">stelling 7</p> <p>1. Lg5! Dxc5 2. Pde6+ fxe6 3. Pxe6+ 1-0</p>	<p style="text-align: center;">stelling 8</p> <p>1. Db6+! cxb6 2. axb6+ Ka8 3. Pc7# mat</p>

Agenda	↓ intern	↓ extern
--------	----------	----------

december 2024

ma 16 dec	19:45	[12] periode 2, ronde 2	Promotie H1 - Schaakmat W. 1 Promotie H3 - SHTV 1
ma 23 dec	19:45	[13] periode 2, ronde 3	
ma 30 dec	20:00	oliebollentoernooi	

januari 2025

ma 6 jan	19:45	[14] periode 2, ronde 4	
ma 13 jan	19:45	[15] periode 2, ronde 5	Promotie H2 - DSC 3 Promotie H4 - HSV 2
ma 20 jan	19:45	[16] periode 2, ronde 6	
ma 27 jan	19:45	[17] periode 2, ronde 7	

februari 2025

ma 3 feb	20:00	snelschaaktoernooi	
wo 5 feb	19:45		H. Ooievaar 2 - Promotie H4
do 6 feb	19:45		DSC 1 - Promotie H1
za 8 feb	13:00		Promotie K1 - Laurierboom-G. 1 Promotie K2 - Kennemer Comb. 4 Promotie K3 - Schaakhuis 2
ma 10 feb	19:45	[18] periode 2, ronde 8	
do 13 feb	19:45		DSC 5 - Promotie H2 SHTV 3 - Promotie H3
ma 17 feb	19:45	[19] periode 2, ronde 9	
ma 24 feb	19:45	[20] periode 2, ronde 10	

maart 2025

ma 3 maart	19:45	ledenvergadering	(*) Promotie H1 - DSC 2 (*) Promotie H3 - RSC-Belgisch Park 1
za 8 maart	13:00		Wijker Toren 1 - Promotie K1 Voorschoten 2 - Promotie K2 LSG 7 - Promotie K3
ma 10 maart	20:00	rapidtoernooi, voorronde 9-11	(*) Promotie H2 - Schaakhuis 1 (*) Promotie H4 - Pomar 1
ma 17 maart	20:00	rapidtoernooi, voorronde 12-14	
ma 24 maart	20:00	rapidtoernooi, voorronde 15-17	
ma 31 maart	19:45	[21] periode 3, ronde 1	

april 2025

za 5 april	13:00		Promotie K1 - SOPSWEPS'29 1 Promotie K3 - Leiderdorp 2
ma 7 april	19:45	[22] periode 3, ronde 2	
ma 14 april	19:45	[23] periode 3, ronde 3	
wo 16 april	19:45		Botwinnik 1 - Promotie H1
ma 21 april		geen clubavond (Pasen)	
wo 23 april	19:45		Voorburg 1 - Promotie H2 DSC 4 - Promotie H3 Rijswijk 4 - Promotie H4
ma 28 april	19:45	[24] periode 3, ronde 4	

(*) Deze wedstrijden worden waarschijnlijk nog verzet naar een andere datum, in verband met samenvallen met de ledenvergadering resp. het rapidtoernooi.